

ŽELEZAR

JESENICE, 21. avgusta 1965
LETO VII

Poštšina plačana v gotovini
Številka 34

DS DE martinarna

Razpravljali so o premijah za prihranek materiala

Na 10. redni seji DS DE martinarne, ki je bila pretekli teden, so najprej pregledali sklepe zadnje seje in ugotovili, da so bili vsi rešeni. Nato je tov. Stana obrazložil vsem navzočim temeljni zakon o delovnih razmerjih. Na kratko jim je opisal pravice in dolžnosti vsakega, ki sklene delovno razmerje z železarno.

Člani delavskega sveta so izločili iz svoje srede dva člana zaradi neopravičenih izostankov, eden pa je celo delal nered v samskem domu.

Pod 4. točko dnevnega reda so obravnavali premije za prihranke pri materialu. Tovariš obratovodja je predlagal, naj bi premirali porabo sintermagnezita, kokil, ponovne opeke, goriva, izlivkov, čepov ter vzdržnost obokov. Predlog je bil sprejet s pripombo, da naj bi premirali tudi uporabo skrinj za žlindro.

V nadaljevanju so na seji člani delavskega sveta razpravljali tudi o penalizaciji, če predvideni kvalitetni program ne bo izpolnjen. Tak predlog je bil sprejet že na seji DS železarne. Navzoči člani DS so se strinjali s predlogom, da morajo biti martinarni za slabše kvalitete, ki niso v kvalitetnem programu, tudi slabše nagrajeni, vendar so še predlagali, da bi bilo potrebno s tem načinom nadaljevati tudi v drugih obratih železarne.

V zvezi z zadnjo točko dnevnega reda je obratovodja poročal o polletnem finančnem poslovanju. Iz poročila je bilo razvidno, da so stroški nižji približno za 57 milijonov dinarjev in sicer zaradi 15.410,3 t večje proizvodnje v prvem polletju. Zaradi tega so bili nižji predelovalni stroški in manjša poraba različnih dodatkov.

Kordeževa

V martinarni imajo težave s kokilami

Zakaj pomanjkanje kokil?

V prejšnjih letih je martinarna pri letni proizvodnji od 320.000 do 330.000 ton jekla uporabila 10.100 ton kokil, ali 32 kg za vsako tono odlitega jekla ter še 1500 ton livnih plošč. Kokile je za nas izdelovala domača livarna. Livarna v Štorah nam je odlivala kokile OK 210 za žično valjarno.

Mesečno smo potrebovali 140 kom. kokil v teži po 370 kg, ali letno okrog 600 ton kokil. V decembru 1963 je Železarna Štore obvestila svoje naročnike kokilne litine, da bo prenehala s proizvodnjo kokil za prodajo ter se je istočasno dogovorila z Železarno Ilijaš, da bo le-ta prevzela vse obveznosti v dobavi kokil. Livarna v Ilijašu je imela možnosti, da poveča proizvodnjo kokil. Na sestanku proizvajalcev in porabnikov kokil v januarju 1963 v Štorah so predstavniki Ilijaša zagotovili, da bo dobava kokil možna le v pri-

meru, če bo železarna Štore dala na razpolago vse potrebne priprave ter strokovno pomoč. Poudariti je treba, da je imela Železarna Ilijaš dosti izkušenj v izdelavi 5-tonskih kokil za Zenico, da pa je imela pomisleke zaradi majhne teže naših kokil. Ker so jim livarni iz Štor zagotovili vso pomoč, je Ilijaš prevzel z letom 1963 vse dobave za Jesenice, Ravne in Nikšič.

Težave so se pričele že takoj v začetku, ker ima pač vsaka livarna svoj način dela. Naša železarna je tako dobila prave kokile šele v

marcu, v vsem letu 1964 pa samo 954 kom., namesto potrebnih 1700. V prejšnjih letih smo imeli na zalogi vedno po 500 takšnih kokil, medtem ko so bile lanske dobave sproti po 20 do največ 200 kokil mesečno. Tako sploh nismo imeli kokil. Poraba kokil je v takih pogojih večja in dosega danes okrog 180 kokil mesečno. Šele z majem letos dobivamo po 250 kokil mesečno in v tem tednu je uspelo vlivati z eno pečo samo OK 210, kar je že dolgo zahteva žične valjarne. Ker je imela livarna v Ilijašu tudi svoje proizvodne težave, so kokile tega formata kvalitetno slabše od štorskih. Tudi Ravne in Nikšič niso dobile vseh dogovorjenih kokil ter del teh danes dobavljata Štore in Sisak.

K vsem tem so se pridružile še težave v naši livarni. Znano je, da se da dobre kokile izdelati le iz najmanj 60 % hematitnega grodlja in 40 % kokilne zloznine. Od februarja letos je dobava grodlja tako majhna, da smo v prvih mesecih letos delali z več zloznine. S tem je narasla tudi poraba domačih kokil. V maju je nova električna peč potrebovala okrog 90 kokil za začetek dela, to je zopet 130 ton kokil.

Proizvodnja se brez zaloga ne more normalno odvijati, ker morajo biti kokile odležane in dalj časa na zalogi. Pomanjkanje kokil ter s tem tudi večja poraba je v letošnjem letu glavni vzrok za neizpolnjevanje proizvodnega programa jeklarne napram valjarnam. Tudi še tako požrtovalno delo naših livarjev ne more pokriti potreb, če ne bo zopet primerne zaloge kokil.

S. Č.

Nekaj razmišljanj o trenutnih in končnih ciljih gospodarske reforme

Gospodarska reforma, kakor je trasirana z zakoni in resolucijami, pomeni zmago nad vsemi tistimi silami in hotenji, ki so skušala kakorkoli omejevati in vezati jugoslovansko ekonomiko na preživele okvire administrativnega, uravnilovskega in premalo načrtnega ter premalo intenzivnega gospodarjenja. Za vso državo je s sedanjo serijo zakonov načrtan okvir nadaljnjega, smotrnejšega razvoja v smeri vse večje intenzivnosti dela in stvarnega pristopa k rasti družbenega in osebnega standarda. Razen tega pomeni že sedanja baterija zakonskih določil popolno fundacijo samoupravljanja delovnih ljudi v ekonomskem smislu.

Aplicirati duh in določila zakonov na gospodarjenje v vsaki posamezni delovni organizaciji ni ne enostavno ne

lahko. Vendar sodim, da je v kratkem času po 26. juliju že prodrlo spoznanje, da ni mogoče pričakovati nobenega rezultata, če ne bo prodrla reforma hitro v vsak delovni kolektiv in če ne bo radikalno pretresla gospodarjenja v njegovih temeljih.

Tako kot zasledujejo sedanji zakoni čiščenje proizvodnih stroškov na relaciji družba — podjetje, mora v sedanjem obdobju zajeti radikalno poseganje na to področje vsak delovni kolektiv in najbrž tudi vsako delovno mesto. Ni mogoče pričakovati vidnejših rezultatov reforme, če ne bo podvržena zelo ostri presoji vsaka postavka v proizvodnih stroških. Tudi ni moč pričakovati uspehov, če se bodo lotevali stvari v podjetjih parcialno in bodo usmerili svoja prizadevanja samo na eno vrsto stroškov,

s katerimi je obremenjen njihov proizvod. Čas je, da samoupravni organi dobe natančen vpogled v vse vrste stroškov in da se zamislijo nad njimi. Sodim, da si ni mogoče več privoščiti tolikšnega razkošja, da samoupravni organi niti ne vedo za posamezne vrste stroškov, niti o njih ne razmišljajo. V tem sklopu bi bilo zlasti pomembno presoditi o opravičenosti in višini takihle stroškov, ki marsikje dokaj izdatno obremenjujejo proizvodno ceno:

1. Stroški službenih potovanj, uporabe službenih vozil, potovanja znotraj in zunaj države, ki si jih lahko v posameznih primerih celo nekdo izmisli zaradi najrazličnejših razlogov in podobno. Saj je znano, da hodimo še vedno v Ljubljano nabavljati stvari, ki jih izdelujemo v jeseniški občini, da potuje-

mo, kadar prodajamo in kadar kupujemo, čeprav se v sodobnem poslovnem svetu takrat, kadar kupuješ, ne potuje, pač pa pride k-tebi tisti, ki je zainteresiran za prodajo in znano je tudi, da dokaj bogato gostimo poslovne partnerje ob vsaki priložnosti. Vse prav, saj je naša jugoslovanska gostoljubnost že dobila glas daleč po svetu, vendar je treba presoditi, koliko gostoljubnosti si je moč privoščiti v obdobju zaostrenih proizvodnih pogojev.

2. Stroški reprezentance, reklame in stroški za članstvo v raznih združenjih, zbornicah ter podobno. Na videz bi izgledalo, da so ti izdatki ponekod v primerjavi z obsegom celotne realizacije majhni ali celo nepomembni. Če kdaj, je zdaj čas, da nehamo primerjati tovrstne (Nadaljevanje na 4 strani)

Obvestilo

Sindikalni odbor glavne pisarne organizira 19. septembra za vse ekonomske enote upravnih služb izlet. Predlagane so naslednje tri možnosti:

1. Jesenice—Bohinj—izvir Savice—žičnica na Voglu (cena 3.500 din).

2. Jesenice—Brniki—Preddvor—Velika planina (cena 3.500 din).

3. Jesenice—Preddvor—Jezersko (cena 3.200 din).

Program izleta bo objavljen pozneje.

Izleta se lahko udeležijo vsi člani ekonomske enote upravnih služb, ki še niso izkoristili popusta za izlete, ostali člani kolektiva pa le proti povračilu 750 dinarjev.

Prijave sprejemajo sindikalni poverjeniki v posameznih ekonomskih enotah ali oddelkih najpozneje do 1. septembra proti vplačilu stroškov v višini 3.000 din na osebo.

Izlet bomo organizirali na relaciji, za katero se bo prijavilo največ članov kolektiva.

Referat za oddihe in izlete pri sindikalnem odboru upravnih služb

V šamotarni z nekaj investicij precej manj proizvodnih stroškov

V okviru akcijskega programa za uvedbo novih gospodarskih ukrepov smo tudi v šamotarni ugotavljali, kje in kako bi čim več prihranili. Ugotovili smo, da bi bilo najnujnejše zgraditi pokrito skladišče surovin z razkladnim tirom in žerjavom oziroma mačkom za razkladanje in nakladanje. S tem bi odpravili stojnine vagonov, odpravili bi večje število ur na dovozu, pri nakladanju materiala z lopato in pri razkladanju vagonov.

Pri predelavi materiala v oddelku mlini imamo predvidene doziranje naprave. Za te dozatorje so načrti že v delu. S tem bomo dosegli enakomerno zakladanje mlinov in mnogo bolj točno in

enovito sestavo, kar zelo vpliva na kvaliteto izdelkov in zmanjšanje izmečka. Nabaviti bi bilo treba vakuumsko stiskalnico z rezalno mizo, da bi bili polizdelki bolj gosti in manj razpokani, istočasno pa je storilnost teh stiskalnic večja, zato bi prihranili tudi na urah. Tudi medfazni izmeček bi bil manjši. Za izboljšanje kvalitete potrebujemo tudi povečani silos z volumnom 15 ton za uležavanje mase pri kotalniku. Zanj so načrti že v delu.

Obstoječe naprave bi lahko bolje izkoristili z nekoliko večjo delovno disciplino in pa z zadostnim številom delavcev, da na stroju, kjer sta predvidena dva delavca, ne bi delal en sam (primer Eirich). K boljšemu izkoriščanju naprav bi pripomoglo tudi boljše vzdrževanje, ki zelo peša zaradi pomanjkanja ključavničarjev.

S 1. avgustom smo v oddelku mlini in peči prešli na individualno nagrajevanje po posameznih agregatih in dneh, kar bo tudi občutno povečalo produktivnost.

Na oblikovanju lahko izboljšamo izkoriščanje strojev le z izboljšanjem delovne discipline. Poleg tega bi lahko povečali produktivnost ročnega oblikovanja specialnih modelov z zabijalnim strojem, za katerega že izdelujejo načrte.

Ko bodo v martinarni začeli vlivati na vozove, bomo povečali tudi produktivnost prokanalski opeki, ker bo manj pozicij in bodo enostavnejše. Zato bomo lahko stroj na ročni pogon ukinili in izdelovali vso kanalsko opeko na stroju z motornim pogonom, ki ima večjo kapaciteto.

Ozko grlo pri nas so peči. Treba bi bilo skrajšati čas obžiga, kar pri sedanjih pogojih ni mogoče. To bomo lahko dosegli le s kvalitetnejšimi gorivi kot so mazut, ali pozneje s kombinacijo visokokaloričnega velenjskega plina.

Pri pečeh bomo precej ur prihranili v skladišču takrat, ko bo dokončno uvedena paletizacija za končne izdelke. V ta namen moramo dobiti še enega viličarja, povečati skladišče in urediti betonska tla. Nekaj potrebnega prostora bomo pridobili tudi z ukinitvijo generatorjev. Še enega viličarja bi potrebovali v sušilnici, da bi lahko stolice z opeko postavljali eno vrh druge in tako povečali kapaciteto sušilnice. S tem bi prihranili nekaj ur za razkladanje opeke na veliko peč in odpravili okrušenost, ki nastane pri prekladanju. Namesto tega viličarja bi lahko na sušilnico vozili z viličarjem od peči s primernim dvigalom.

Tudi pri surovinah lahko precej prihranimo. V glavnem le v primeru, če dodajamo sestavam šamotne odpadke. Te imamo na zalogi na prostem. Pozimi jih ne moremo uporabljati, ker so pod snegom. Večkrat nam jih tudi poleti zmanjka, ker jih vozijo na hald. Potrebno bi bilo, da bi odpadke prebrali že na kraju remonta, tako da ne bi dovažali v šamotarno poleg opeke še precej ostalega materiala, rene, nerabne opeke itd.

S povečano pazljivostjo in proizvodno disciplino bomo lahko nekoliko prihranili pri energiji in pomožnem materialu. Usluge obratov pa se bodo zmanjšale z ureditvijo skladišča surovin, z razkladanjem in izboljšanjem internega prometa v železarni.

Če bomo uspeli odpraviti vse omenjene pomanjkljivosti in realizirati navedene izboljšave, bomo lahko naredili z manjšim številom delavcev več in kar je bistveno, tudi z manj fizičnega napora. B. M.

ZAHVALA

Vsem sodelavcem hladne valjarne-žičarne in njenih pododdelkov se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč. Še posebej se zahvaljujem tov. Jerebu za njegovo skrb in razumevanje.

Štefka Stare

Mazut nadomešča koks v plavžu

Merilo za dobro delo plavžev je vedno poraba koksa v kilogramih na tono proizvedenega surovega železa. Od vsega začetka obstoja klasičnih plavžev se ni sam način tehnološkega postopka bistveno spremenil. Peč je ostala jaskaste oblike v določenih korekturami v profilu, katere so rezultat dela v različnih deželah z različnimi vsipi.

Vendar obstoja že ves čas tendenca znižati porabo koksa oziroma goriva. To dokazujejo dela od koristne uporabe plavžnega plina v cowperjih do zadnjega, to je vpihovanja trdih goriv skozi pihalice. Seveda pri tem ne smemo zanemariti vpliva priprave rude in načina zasipavanja poleg vseh kontrolnih meritev, ki nam danes omogočajo tekočo kontrolo tehnološkega postopka.

V železarnah, kjer imamo stare plavže, je tendenca, da čim manj spreminjamo samo konstrukcijo plavža in skušamo z manjšimi investicijami doseči zadovoljive rezultate.

Tipičen primer takšnega vpliva na tehnološki postopek je dodajanje goriv skozi pihalice.

Na naših plavžih bomo dovajali mazut v talilnik skozi

pihalčni nastavek. Pretok mazuta je reguliran po posameznih pihalicah in istočasno tudi registriran. To nam omogoča enakomerno razdelitev mazuta po prerezu talilnika. Istočasno merimo diferenčni pritisk na pihaličnih nastavkih. Mazutni cevovod spremlja para, katero uporabljamo za ogrevanje in istočasno na koncu za eventuelno prepričevanje cevovoda.

Z ozirom na današnjo situacijo v gospodarstvu upravičeno pričakujemo uspeh pri uvajanju omenjenega postopka.

Poleg prihranka na koksu, dobrega hoda plavža lahko eventuelno dosežemo delno povišanje produkcije. Seveda

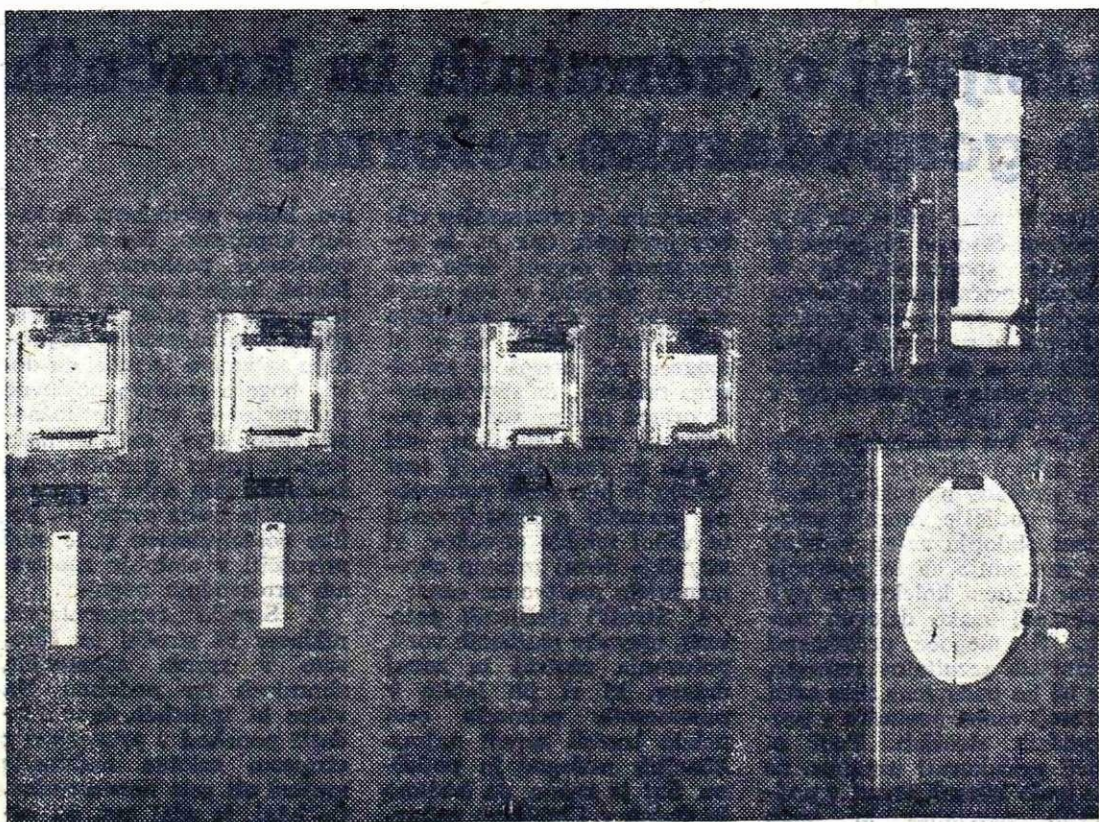
moramo pa pri nas upoštevati specifičnost pogojev dela. Namreč slabo pripravljen vsip, iztrošen plavž in netočnost ostalih komponent nam lahko dela vidne težave. Na vsak način bodo rezultati pri prvem plavžu vodilo za izvajanje del pri plavžu št. 2.

Lahko bodo rezultati istočasno osnova za pravo dimenzioniranje naprav na novih rekonstruiranih plavžih.

Dela izvajajo domače delavnice. Instrumenti so lahko iz uvoza od firme »Honeywell«. Zavleklo se je izvajanje projekta zaradi tega, ker imamo opravka z zelo težko situacijo okrog plavžev in moramo prilagajati vse cevovode tako kot nam to narekuje situacija.

Poizkusno obratovanje bo trajalo približno mesec dni in bomo tako lahko bralce »Železarja« seznanili z rezultati dela.

inž. Lado Šketa

Kabina z instrumenti za dovajanje mazuta v plavž št. 1

POJASNILO K ČLANKU

»PODATKI O GIBANJU

NEZGOD V PRVEM

POLLETJU NISO

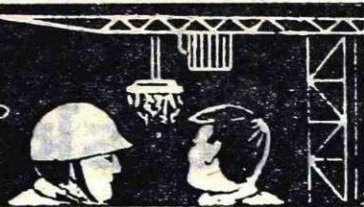
RAZVESELJIVI«

V 33. številki »Železarja« smo na tretji strani objavili članek z gornjim naslovom. Zadnji odstavek v omenjenem članku pa ni dovolj razumljivo napisan, zato je potrebno naslednje pojasnilo.

Od skupnega števila poškodb pri delu odpade 25% na talilnice, 34% na valjarne, 15% na predelovalne obrate, 21% na strojno-energetske obrate in 5% na upravne službe.

Pravilno bi moralo biti zapisano, da od skupnega števila nezgod na poti na delo ali z dela odpade na talilnice 10%, na valjarne 16%, na predelovalne obrate 21%, strojno-energetske obrate 39 odst. in na upravne službe 14 odst.

Nesreče

TALILNICE

PLAVŽ

Radosav Mirazić, delavec na livnem polju, je mazal žilindrne skrinje z apnenim mlekom; pri tem mu je brizgnilo apneno mleko v oko in mu ga opeklo.

Nenad Kondić, delavec na livnem polju, se je držal za žično vrv žerjava; pri dviganju mu je pritisnilo četrti prst leve roke ob tekalo kolo.

Drago Stanić, delavec na livnem polju, si je poškodoval srednji prst leve roke pri menjavi nastavka zračne šobe.

MARTINARNA

Franc Knaus, jamski pomočnik, si je poškodoval četrti prst desne roke pri postavljanju lijaka v livno jamo SM peči.

Ramo Faktić, žerjavovodja, si je poškodoval dlan leve roke pri postavljanju kokila.

Nikola Damčevski, jamski pomočnik, je pripravljaj klešče za praznjenje livne jame, ki so mu padle na nogo ter mu poškodovale gleženj leve noge.

Ramo Vrbanjac, čistilec preboda, je brizgal z vodo po vročem magnezitu. Pri tem ga je oparilo po desni roki.

Anton Masterle, topilniški pomočnik, je pobiral odpadlo železo pred SM pečjo. Sodelavec je medtem premaknil vagonček, ki je omenjenemu poškodoval mezinec desne noge.

Đemal Čatak, čistilec preboda, je delal v livni jami. Pri tem se je odpela veriga bremena in udarila poškodovanca na brado.

ELEKTROPEČ

Anton Flaner, jamski pomočnik, je z žerjavom obračal kokile v livni jami. Pri tem se je odpel kavelj verige, ki je udaril poškodovanca na levo stran glave.

SAMOTARNA

Angela Skumavc, rezalka in dovažalka opeke, je prevažala vagonček in si pri tem poškodovala prst desne roke.

LIVARNE

Ibrahim Huzeirović, čistilec litine, je brusil z ročnim brusilnim strojem komad litine. Pri tem mu je drobec padel v oko in mu ga poškodoval.

Božo Pančur

VALJARNE

JAVORNIK I

Dane Ostojić, pomočnik pri škarjah, si je pri razkladanju gredic poškodoval desno nogo.

Vincenc Golob, ravnalet na Sack ravnalnem stroju, se je pri vtikovanju okrogle in krive palice udaril na usta.

Jože Potočnik, prvi rezalec, si je pri navijanju okroglega železa poškodoval desno nogo.

Vladimir Grohar, valjavec, je vtikal ploščato železo med valje. Pri tem je prijelo še klešče, ki mu jih je vrglo nazaj v prsa.

Aleksander Gečele, pomočnik pri progi, se je pri valjanju okroglega železa opeklo po telesu in obeh nogah.

JAVORNIK II

Safeta Šabanovič, delavec v lužilnici, si je z lužilnim košem poškodoval levo roko.

VALJARNA 2400

Branko Šuvak, prebiralet pločevine, je podkladal les pod plošče. Žerjavovodja je prehitro spustil ploščo, ki ga je zadela na komolec desne roke.

Stipo Anušić, pomočnik pri progi, je pomagal nameščati odvodko, ki je spodrsnila in udarila ponesrečenca na sredinec desne roke.

Mile Beretin, zakladalec bram, je zapenjal bramo s kleščami, ki je zdrsnila iz klešč in ga pritisnila na levo nogo.

Milan Raič, rezalec na čelnih škarjah, je vlekel odpadno pločevino in se urezal na mezinec leve roke.

Pavel Trček, pomočnik pri škarjah, se je pri ravnanju odpadne pločevine na krožnih škarjah urezal v mečo desne noge.

ŽIČNA VALJARNA

Jože Žerjav, zakladalec peči, si je pri upravljanju gredic pred pečjo poškodoval levo nogo.

Vida Vilmana, vodilnega valjavca, je pri reševanju žareče žice iz zank le-ta oplazila po levi roki.

Ludvik Misotič je z odpadno žico vezal kup odpadkov in se ubodel v desno roko.

Janeza Malija, vodjo navijalcev, je žica, ki je prišla iz zadnjega ogrodja ob cevi, ki je bila speljana do vijalcev, ko jo je vrglo ven, udarila na lice.

Jaka Grohar se je pri kontroli sklopnege vretena med obratovanjem udaril na stegno leve noge.

JEKLOVLEK

Franc Bepalec, vlačilec jekla, si je pri vlečenju jeklene palice poškodoval levo roko.

Jože Kunej, vlačilec jekla, se je pri zapenjanju jeklene palice urezal na desno roko.

Franc Svetina

HVŽ

Janko Kejžar, posvinčevalec trakov, je dvigal kolobar tračnega železa z vozička na odvijalno vreteno posvinčevalne proge, pri čemer se mu je kolobar izmuznil iz rok ter ga urezal na zapestje leve roke.

Viktor Ortar, žičar na fi-

nem vleku, je poleg stroja nameščal kolobar žice. Nenadoma se je odlomil kavelj, na katerem je visela žica, tako da mu je kolobar padel na stopalo desne noge.

CEVARNA

Franc Gramc, II. valjavec cevi, si je na valjčnem stroju z vpenjalno napravo poškodoval levo roko.

ŽEBLJARNA

Milenko Dudić, nakladalec žičnikov, je s sodelavcem nakladal zaboje žičnikov na palete za odvoz v pocinkovalnico. Pri tem jima je padel zaboj iz rok ter imenovanemu poškodoval kazalec desne roke.

Ilijaz Fatimić, prevažalec žice, si je pri odpiranju vagona z žico poškodoval sredinec leve roke.

Zoran Krejič

Ureditev pločnikov za pešce

V zadnjem času urejuje Komunalno podjetje Jesenice v mestu pločnike za pešce. Z ozirom na tako povečan cestni promet je bilo to nujno, saj za pešca kot uporabnika cestišča ni bilo mesta niti na neprimernih pločnikih, še manj pa na samem cestišču, ker so bili v stalni nevarnosti od tako številnih mimo vozečih motornih vozil. Zelo ogroženi so bili pešci v številnih ožinah na cesti, predvsem od hotela »Pošte« do zobne ambulante posebno ob prometnih konicah. Na tem delu ceste je zaradi večje var-

nosti ukinjenih nekaj priključkov na glavno cesto, s tem pa je večja tudi varnost pešcev na pločniku.

Vse pešce opozarjamo, da prav na tem delu cestišča uporabljajo edino le pločnik pri hoji v obe smeri. Hoja ob opornem zidu na samem cestišču je zelo nevarna. Z ureditvijo pločnika omogočamo pešci prosto cestišče za motorna vozila, katerim je tudi namenjeno.

V bližnjem času bodo urejeni tudi pločniki od železarne do Javornika.

Marjan Mrak

Počitniško pismo iz Crikvenice

V imenu vseh dopustnikov, ki smo bili v izmeni od 31. julija do 12. avgusta v Crikvenici, se gostinski enoti Železar in Železarni Jesenice zahvaljujemo za prijetno bivanje v našem domu. Bilo je toliko zadovoljstva nad vsem, počutili smo se kot doma in na večer pred odhodom smo se dogovorili, da napišemo pismo, ker bi bilo preveč, če bi naše zadovoljstvo izražal vsak posebej.

Hrana je bila kljub draginji odlična in vsem je bilo lepo postreženo.

Všeč nam je bil prizadevni upravnik, ki je že zgodaj zjutraj skrbel za nas, prav tako pa je vsem ugajal ekonom Jur in ga pripočamo tudi za prihodnje leto v bife, ker je poln humorja in ima v sebi trgovsko žilico. V hudi vročini je prijetno popiti hladno pijačo in se nasmejati. Skratka, s postrežbo in kuhinjo smo bili nadvse zadovoljni.

Naše žene so vzdihovale, češ »sedaj je prelepo, ko ni treba kuhati in takih obrokov kot so tu v domu, si še ob nedeljah ne moremo privoščiti«.

Torej, želeli bi, da se naš železarski dom ohrani, ker je na prelepem kraju in v njem najdemo svoj drugi dom. — Želimo, da bi bilo naše pismo objavljeno tudi v »Železarju« v zahvalo vsem, ki nam vsako leto omogočijo tako prijetno bivanje ob morju.

Gostje v izmeni
od 31. 7. do 12. 8.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega moža in očeta

PEPIJA KORENA

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili v teh težkih dneh.

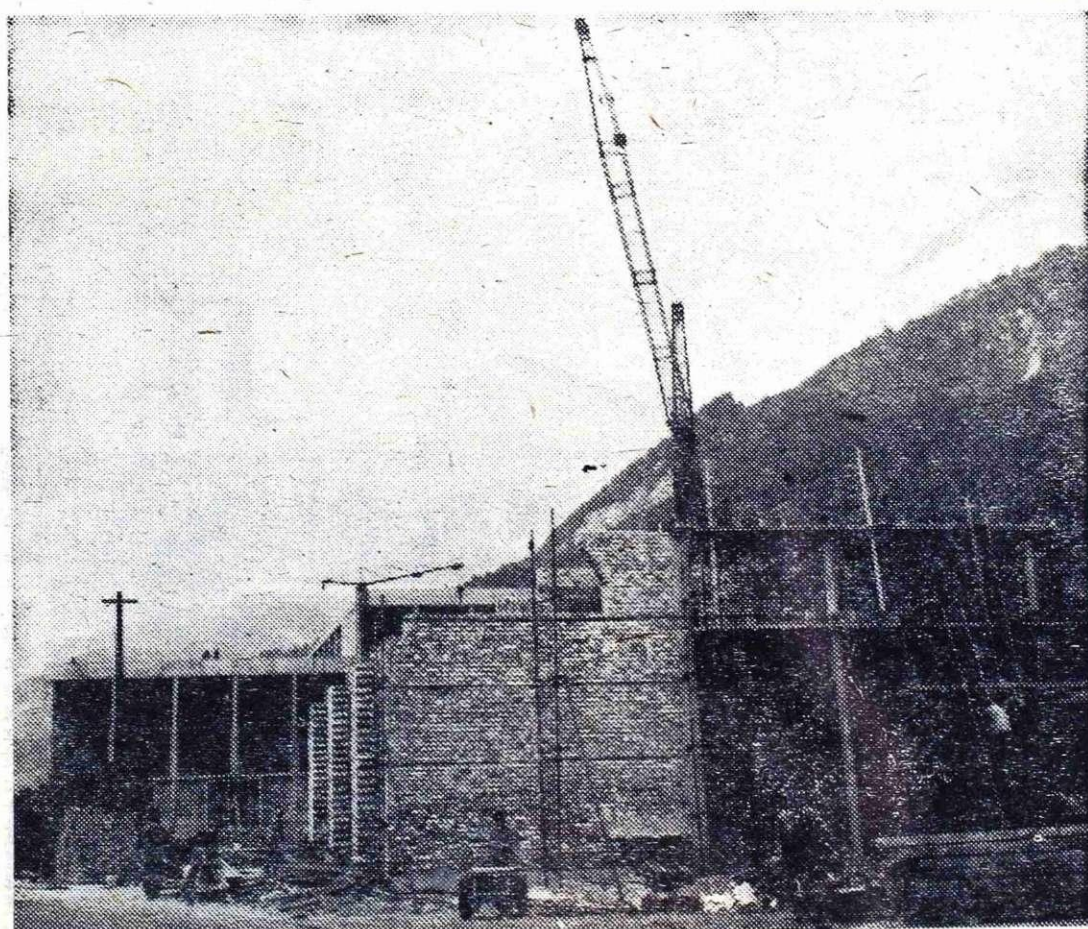
Zahvaljujemo se sodelavcem iz livarne in konstrukcijske delavnice za poslovilne besede, za venec, vso pomoč in za tako številno udeležbo na njegovi zadnji poti.

Zahvala tudi vsem sosedom in znancem za vso pomoč in tolažilne besede ob prerani smrti pokojnika.

Prav tako se zahvaljujemo pevskega zboru iz Zasipa za žalostinke in jeseniški godbi.

Vsem in vsakomur posebej, ki ste ga tako polnoštevilno spremili na mnogo prerani zadnji poti, še enkrat naša iskrena zahvala.

Žalujoci: žena Mici, hčerki Draga in Marta, sin Tomaž z družino in ostalo sorodstvo

Gradnja nove patentirnice v Hrenovici

Nekaj razmišljanj o trenutnih in končnih ciljih gospodarske reforme

(Nadaljevanje s 1. strani)

stroške z bruto produktom delovne organizacije. Primerjajmo jih raje s čistim osebnim dohodkom. Naredimo zaključek, kolikšen procent čistega osebnega dohodka predstavljajo in iz tega delajmo načrte za bodoče. Ponemod je še tako, da o desetinkah procenta nihče ne razpravlja, ponekod pa se ne razpravlja niti takrat, kadar gre za cele procente. Priznajmo si, da bo dinar igral vse drugačno vlogo kot doslej in da bo treba pogostejše razmišljati o zneskih in manj o procentih. Kadar bomo govorili o dinarju in vsoti dinarjev, bomo vsekakor manj širokogrudni, kakor če bomo razpravljali samo o imaginarnih procentih. Pogoj za takšno razpravo pa je točna obveščenost samoupravnih organov in celotnih kolektivov o dejanskem stanju. Dovolj je še primerov, ko kolektiv ni bil še nikdar soočen s konkretnimi podatki o tovrstnih izdatkih in obstoje celo primeri, ko se takšni podatki prikrivajo pred samoupravnimi organi.

Odgovornost za precizne podatke je v sedanjí fazi izvajanja gospodarske reforme treba zaostri in vsak poskus prikrivanja izpostaviti najostrejši represiji. Poglobljanje samoupravljanja, ki je osnovni imperativ reforme, temelji prav na čistosti prikazovanja stanja, na točnosti podatkov in na odločanju o vsem na tistem mestu, kjer daje zakon pravico do odločanja. Delo vodilnih ljudi bo treba presoati v prihodnjem

obdobju skozi očala, koliko so poglobljali samoupravljanje in koliko so od tega odstopali. Uporabljanju delavskih svetov in upravnih odborov za orodje, ki potrjuje vnaprej pripravljene odločitve, tihe in glasne obljube posameznih vodilnih ljudi ter njihovo vpletenost v najrazličnejše poslovne aranžmaje (tudi škodljive) je dokončno odklenkalo in vsak takšen primer bi morale delovne organizacije in širša družbena skupnost dosledno preganjati. Samoupravni organi prevzemajo tako vse jasnejša in širša pooblastila in polno mero obveznosti, da poznajo položaj svoje delovne organizacije in so zanj polno odgovorni.

3. Vse oblike mecenstva — pri tem mislim na legalne in ilegalne podpore najrazličnejšim prireditvam, organizacijam, načrtom, akcijam in podobno, bi morale doživeti presojanje pod ostrejšimi kriteriji kot doslej, razen tega pa bi morali izdelati za dajanje sredstev v tej obliki vsi samoupravni organi svoj režim, ki naj bi bil v celoti odvisen od položaja in mesta delovne organizacije. Odločno bi bilo treba odkloniti vsako možnost, da vodilni ljudje lahko dajejo vse mogoče pomoči in darila na svojo pest in naknadno o zavdevi informirajo samoupravne organe ali pa tudi ne. Navaditi se bo treba, da bodo vsi prosilci prihajali s svojimi prošnjami direktno pred samoupravne organe, ne pa več pred direktorje, računovodje in druge odgovorne ljudi. V preteklosti smo se nekako navadili, da so deževali na delovne organizacije najrazličnejše prošnje za najrazličnejše stvari. Sentimentalnost, popustljivost, osebne ambicije, zveze ali osebni interesi so pogosto botrovali odločitvam pri ugodnem reševanju prošnje. Jasen režim in popolna poslovnost se bosta morala odraziti tudi na tem področju in še nekaj: vsem tistim, ki so proglašali tega ali onega direktorja za dobrega ali slabega skozi presojo, koliko odprto roko je imel za takšne stvari, je skrajni čas odločno in dokončno povedati, da so skregani s pojmom dobrega gospodarjenja in resničnega ter stvarnega presojanja o vrednosti vodilnih ljudi.

Odslej bodo morali samoupravni organi voditi natančnejši pregled o sklepanju pogodb, o njihovi ekonomski vrednosti, o kompenzacijskih poslih, ki jih je v podjetjih ogromno, o ravnanju pri nakupih in prodaji, o ceni in o prožnosti komercialistov ter komercialnih služb. To bo nedvomno potrebno tem bolj v pogojih svobodnega delovanja tržišča, ki se mu z nadaljnjim uzakonjanjem gospodarske reforme vse bolj približujemo. Nič jim ne bo smelo ostati prikrito in o vsem bodo morali imeti lastno, ekonomsko utemeljeno stališče. Kalkulacije ne bodo smele ostati stvar zadevnih služb ali posameznikov, kajti odgovornost za sleherni kalkulatívno odločitev bo

imela močnejši odraz na dohodek podjetja in posameznega proizvajalca. Kako izgledajo stvari v teh dneh, je dovolj razvidno iz dnevnega časopisja in vsak občan ima dovolj priložnosti, da se z njimi seznani. Naj nas ne čudi, če uvajamo za prehodni čas ostrejšo kontrolo cen in povečano odgovornost. Čvrsta kontrola tržišča bo potrebna dotlej, dokler ne bodo tržne zakonitosti delovale kot hiter avtomatizem, ki bo v kratkem času oškodoval tiste, ki ni pravilno ocenil tržnih pogojev, kupne moči in je vkalkuliral k stvarnim stroškom tudi svoje špekulativne težnje. Dovolj zgovoren primer so cene gostinskih uslug, ki so sicer izven kontrole, kar pa ne pomeni, da ne bomo preganjali na tem področju špekulativnih nagnen. Saj so ravno te cene doživljale v preteklih dveh

tednih najrazličnejše transformacije in vidimo, kako deluje nanje element svobodnega tržišča.

Z nakazanimi štirimi področji, katerih se bo moralo dotakniti čiščenje proizvodne cene znotraj delovnih organizacij, nikakor nisem obdelal celotnega kompleksa reformnih posegov med delovnimi kolektivi. Dotaknil sem se čisto drobne, morda niti ne najbistvenejše sfere gospodarjenja. Zato prihodnjič kaj več o organizaciji proizvodnje, intaktnem delovanju vseh mehanizmov vodenja, proizvodni disciplini, strokovnosti, odnosu do dela, varčevanju in morda pozneje o tehnologiji, modernizaciji, poslovnem sodelovanju, odnosih znotraj delovnih organizacij, nagrajevanju po delu in tako dalje.

V drugem polletju večji proizvodni stroški

S 26. julijem so se spet povečale cene za prevoz blaga po železnici in sicer na dva načina: z zmanjšanjem tarifnih razredov od 10 na 8 in s povečanjem tarifnih postavk od prvega do osmega tarifnega razreda za okrog 18 %. Ker pa vsako povečanje prevoznih stroškov obremenjuje plačilni sklad podjetja, je prav, da člane našega kolektiva seznanimo, za koliko in pri katerem planu je povečanje največje.

Tarifni razredi so bili takole zoženi: prejšnji X. in IX. razred je sedaj novi razred VIII., VIII. je novi tarifni razred VII., medtem ko je prejšnji VII. razred novi tarifni razred VI. Stari tarifni razredi od I. do VI. razreda se niso spremenili.

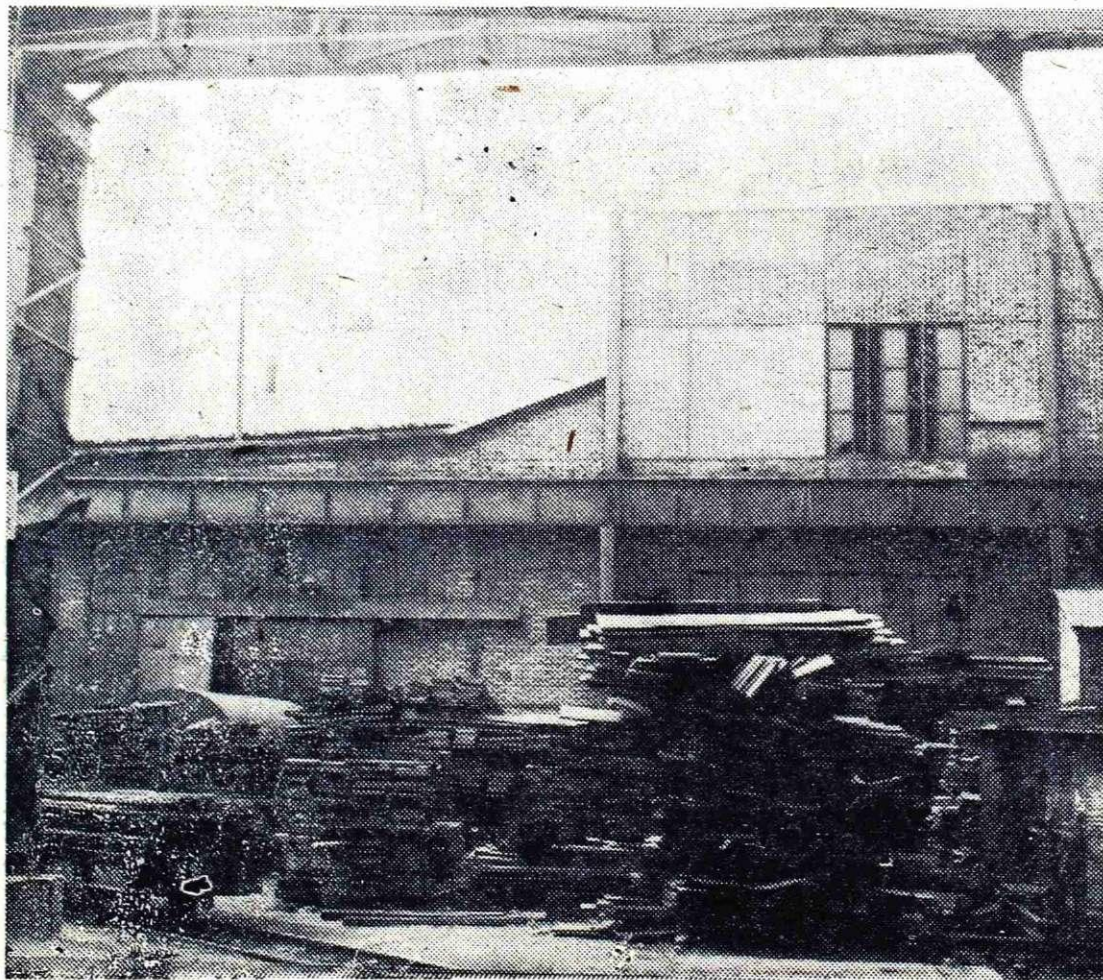
Največji odstotek povečanja prevoznih stroškov je bil zopet pri surovinah. Pa si oglejmo, za koliko odstotkov se je povečala tovarnina pri posameznih vrstah blaga: pri rudi za 33,8 %, manganu do 27,7, koksu do 30,1, mazutu 17 do 18, glini 26 do 34, surovem železu 17 do 18,9, opeki za 18, apnu za okrog 32,9, legurah za okrog 18, pri premogu do 67, lignitu do 52, pesku za 36, šljaki do 18, boksitu 25 do 26,4, žvepleni kislini za 18, kamnu 50 do 57, starem železu za okrog 18, za ostalo blago pa za 18 %.

Zaradi povečanja se bodo zelo zvišali prevozni stroški blaga, in sicer: pri rudi za okrog 96 milijonov, pri premogu za okrog 80, pri koksu za okrog 60, pri mazutu za okrog 16, pri starem železu za okrog 28, surovem železu za okrog 16, pri glini za okrog 69, pri ostalem blagu za okrog 42 milijonov dinarjev.

Tako bomo v drugem polletju zaradi povečanih prevoznih stroškov plačali na vozniinah kar 406 milijonov

več kot bi plačali po stari prevozni ceni. Če k temu dodamo še povečane pristanske pristojbine kot uradno tehtanje pošiljk na postaji od 800 na 1600 din, v železarni od 300 na 400 din, pristojbine za izvozne pošiljke od 400 na 600 din, pri uvozu blaga od 800 na 1100 din in pri prekladanju blaga iz ozkotirnih prog na normalnotirne od 30 na 70 din za 100 kg, potem bomo zaradi povečanja prevoznih cen plačali v drugem polletju kar okrog 500 milijonov več, ker so se povečali tudi stroški pri blagu, ki ga pošiljamo franko. Z novo tarifo je bila ukinjena tudi »izjemna tarifa« za prevoz premoga.

Iz navedenega je razvidno, da so se prevozni stroški blaga zelo povečali in je nujno, da vsi, ki se bavimo z odpremo blaga, še bolj izkoristimo prostornino oziroma nosilnost vagonov, blago pa naložimo v določenem roku, da se obvarujemo stojnin, kosovno pa odpremimo čim manj blaga, če je le mogoče, vse v vagonskih nakladah z raznimi kombinacijami z raznimi prejemniki, dnevno pa naročimo le toliko voz, kolikor jih na dan lahko naložimo itd. Le tako bomo znižali prevozne stroške blaga in zagotovili sebi tudi večje osebne dohodke. Z novimi (Nadaljevanje na 5. strani)

Platine — vložek za valjarno 1300

Zakaj obratuje martinarna s petimi SM pečmi? Je bilo biogradsko vino res čisto?

Proizvodni plan surovega jekla za letošnje jeklo je bil postavljen z ozirom na potrebe valjarn v višini 320.000 ton v martinarni in 50.000 ton na ASEA in BBC električni peči. Za to planirano proizvodnjo imamo zagotovljene tudi odgovarjajoče količine grodlja in starega železa.

Do 31. julija letos je izdelala martinarna 196.983 ton, ASEA električna peč 9.294 ton in BBC električna peč 8.083 ton surovega jekla.

Zaradi zelo dobre proizvodnje v prvem polletju manjka martinarni do izpolnitve letnega plana samo še 123.017 ton oziroma v preostalih petih mesecih mora izdelati v povprečju mesečno 24.600 ton. Takšno mesečno proizvodnjo lahko doseže martinarna z dobrim obratovanjem petih SM peč.

ASEA električna peč bi morala izdelati do konca leta, da bi dosegla planirano proizvodnjo, še 27.876 ton ali 5.580 ton povprečno na mesec. Takšna visoka povprečna mesečna proizvodnja na tej peči je previsoka z ozirom na sedanji položaj, ko še nimamo na razpolago večjih količin kisika, oziroma ga tudi v manjših količinah nismo uporabljali, dokler ni bila dokončana naprava za odvajanje dimnih plinov. Zato lahko realno računamo na povprečno mesečno proizvodnjo do konca letošnjega leta okoli 4.500 ton in sicer v avgustu in septembru nekoliko manj kot je ta številka in od oktobra naprej, če bo pričela obratovati nova kisikarna, pa nekoliko več. Zato lahko predvidevamo, da bo od 1. avgusta do konca leta proizvedla ASEA električna peč še okoli 22.500 ton, seveda pod pogojem, da bo za celotno obdobje na razpolago električna energija. To pomeni, da bo ta peč izdelala za okoli 5.000 ton manj jekla kot je predvideval načrt.

BBC električna peč mora izdelati po načrtu do konca leta še 4.747 ton, oziroma povprečno mesečno okoli 950 ton. Če bo na razpolago električna energija, bo to svojo

plansko nalogo gotovo izpolnila oziroma jo še za nekaj sto ton prekoračila.

Kaj nam pove ta kratka analiza ustvarjene in dokonca leta možne proizvodnje surovega jekla v martinarni in elektro jeklarni?

Martinarna bo lahko svojo plansko proizvodno obveznost izpolnila v glavnem z obratovanjem s petimi SM pečmi. BBC električna peč bo verjetno izdelala nekoliko več kot predvideva načrt, medtem ko bo ASEA električna peč predvidoma izdelala za okoli 5.000 ton jekla manj kot je bilo planirano. Ker imamo tudi potrebne količine grodlja in starega železa zagotovljene v višini planirane proizvodnje martinarne in elektro jeklarni, sledi logična posledica, da bi morala martinarna obratovati od zdaj naprej do konca leta v glavnem s petimi pečmi. Če bi kljub takšnemu položaju sedaj vztrajali še naprej pri obratovanju s šestimi pečmi, bi se nam kasneje zgodilo, da bi morali obratovati zaradi pomanjkanja surovin samo s štirimi pečmi. To bi bilo še znatno bolj neprijetno kot je sedanje znižanje števila peč v obratovanju od šest na pet.

Obstoja možnost, da bi lahko martinarna nekaj časa dalj obratovala s šestimi pečmi, da bi proizvedla še dodatnih 5.000 ton jekla, ki bi jih morala izdelati po planu ASEA električna peč in bi tako izkoristila po planu razpoložljiv grodlj ter staro železo. To možnost, ki pomeni v martinarni približno mesec dni obratovanja s šestimi pečmi, bomo tudi izrabili, vendar moramo še nekoliko počakati. Naiprej zato, ker moramo zadevo urediti na odgovornem mestu, kajti razmerje grodlja in starega železa je pri električni peči drugačno kot pri SM peči. Poleg tega se lahko zgodi, da bo ASEA električna peč izdelala nekoliko več kot predvidevamo in bi nam potem zmanjkalo vložka za to peč. Končno moramo pri uporabi tega vložka, ki je dejansko namenjen za proizvodnjo električne peči, upoštevati tudi predvideno prekoračenje planske proizvodnje pri BBC električni peči.

Da bi dobili dodatne količine starega železa in grodlja, ki bi bile potrebne za obratovanje martinarne s šestimi pečmi in s tem za prekoračitev planirane proizvodnje pri sedanji devizni situaciji, mi misliti. Danes imamo že z nabavo po planu predvidenih količin starega železa in grodlja dovolj težav, saj živimo

v tem oziru dejansko »iz rok v usta« ter bomo lahko zadovoljni, če bomo dobili planirane količine. Na drugi strani pa je analiza potreb naših valjarn po vložku pokazala, da ga bodo dobile v zadostni količini pri prej navedeni proizvodnji martinarne in elektro jeklarni. Kar zadeva potrebe vložka za novo valjarno na Beli, ki bo pričela predvidoma obratovati ob koncu leta, nam bo takratna situacija pokazala, kakšne ukrepe bomo morali v tem oziru podvzeti.

Takšni so bili razlogi, da smo bili primorani uvesti v martinarni obratovanje s petimi SM pečmi. Posledica tega ukrepa bo v martinarni ta, da bo treba znižati v tej delovni enoti število zaposlenih na raven, ki odgovarja manjšemu številu peč. To je potrebno zaradi osebnih dohodkov, jasno pa je, da bodo vsi tisti, ki začasno ne bodo imeli delovnih mest v martinarni, dobili zaposlitev v drugih obratih, saj delavcev v železarni zelo manjka.

Končno je treba povedati, da bodo lahko martinarni, ki bodo zaposleni pri petih pečeh, zaslužili toliko kot pri šestih, treba bo le doseči, da bo pet peč dobro obratovalo in da bo število zaposlenih zmanjšano na dejansko potrebo. Razen tega lahko pet SM peč z ozirom na olajšane delovne pogoje in manjša ozka grla obratuje boljše kot šest. Zato bo pet peč vsaka za sebe vzeta lahko izdelala več kot prej šest in s tem bodo tudi osebni dohodki martinarnjev lahko dosegli in tudi presegali vsote, ki so jih zaslužili takrat, ko je 6 peč obratovalo najbolje.

K.

V 31. številki »Železarja« je bil objavljen članek Mira Noča z naslovom »Kozarec čiste biogradskega vina«. Ker avtor obravnava vse dokaj enostransko, objavljamo pojasnilo vodstva tabora. Avtor se največ pritožuje čez hrano oz. jedilnik, češ da je bilo preveč riža, premalo krompirja, meso brez omake in omaka brez krompirja itd. Te navedbe niso točne. V času te druge izmene so dobili dopustniki le petkrat riž, za kosilo trikrat in večerjo dvakrat ter sedemkrat krompir, pripravljen na različne načine. Glede dodatnih porcij pa le to, da jo je lahko dobil vsak, če je kaj ostalo, počakati pa je seveda moral, da so prišli na večerjo vsi gostje. Za lačne pa so bili vedno na razpolago sendviči. Naj pripomnimo še to, da je letošnje prvo leto taborjenja v Biogradu in so zato še težave pri nabavi hrane, ker še ni utrjenih zvez, nekaj težav pa je v zadnjem času tudi zaradi novih gospodarskih ukrepov.

Glede cen v bifeju pa le to, da do šeste izmene vino ni bilo nikdar dražje kot 300 dinarjev, čeprav tov. Noč navaja, da je bilo po 350 dinarjev liter.

Kaj pa šahi? Že od vsega začetka so v klubu štiri šahovnice s figurami, s katerimi je takrat razpolagala družna v klubu in seveda ne točajka, sedaj pa ta posel vodi rekreator.

Glede kroglj za balnanje pa naj omenimo le, da so gostje posredovali pri upravniku, ker je imel tov. Noč zaklenjeno garnituro krogel in bi radi balinali. Seveda obstajata dve garnituri, takrat slučajno tudi druge ni bilo.

Vendar vseeno ni prav, da si posameznik prilasti skupen športni rekvizit kar za ves čas izmene.

To je torej nekaj pripomb na navedbe tov. Noča, ki so zelo prizadele kolektiv našega počitniškega tabora v Biogradu na moru.

Sedaj pa še nekaj izjav, ki so jih posamezniki vpisali v knjigo vtisov. Vse so si zelo podobne. Izbrali smo štiri, ki so jih zapisali naši sodelavci, ki so preživeli v Biogradu svoj dopust v času od 11. julija do 5. avgusta.

»Lega in oprema hišic nas je navdušila. Vsa pohvala velja tudi prizadevnosti uprave v vseh pogledih. Bili smo prijetno presenečeni in zadovoljni«

Inž. Bogdan Stocca

»Pred odhodom na dopust v Biograd sem slišal od dojenčih ljudi, kako je pomanjkljivo. Zlasti hrana. Že prvi dan sem se prepričal, da to navedovanje ni resnično. Smatram, da so vse te klevete podle še bolj podle pa so tiste osebe, ki jih širijo po Jesenicah. Zahvaljujem se kolektivu tabora za prizadevnost, gostoljubnost in razumevanje z željo, da bi mi sindikat omogočil tudi prihodnje leto odhodi v tem prelepem taboru, ki nima vrstnika na Jadranu.«

Družina Mikula

»Tabor je izredno lep! Za rekreacijo in kulturno razvedrilo je vse na voljo. Hrana je izdatna in dobra. Zahvaljujem se celotnemu osebju za prijetno počutje na dvadnajst dnevnem dopustu.«

Družina Dornikova

(Nadaljevanje na 6. in 7. str.)

Preobremenjeni telefoni

Zaradi prevelike obremenjenosti telefonske centrale je prav, da opozorimo vse koristnike telefonov, da svoje pogovore, ki so večkrat zelo dolgi, omejijo in uporabljajo telefonske zveze le v najnujnih primerih. Zelo pogosto se dogaja, da nekateri telefonski pogovori trajajo celo pol ure, s pripombo, da so ti pogovori večkrat nepomembni, medtem ko zaradi dolgih telefonskih pogovorov spet drugi čakajo, da bi lahko sporočili važna obvestila preko telefonskega omrežja.

Ker morajo nekateri koristniki predolgo čakati, še večkrat direktno obračajo na telefonsko centralo in celo s psovkami zahtevajo, zakaj niso dobili težko pričakovane in naročene telefonske zveze. Zatrjujejo tudi, da je številka pokvarjena, končni rezultat pa je v tem, da ugotovimo, da je bila številka zasedena z dolgim in nepomembnim pogovorom.

Ponovno moramo opozoriti koristnike telefonov, da s telefonskimi aparati ravna bolj »nežno«, kajti telefon je samo sredstvo, s katerim se ljudje po možnosti obveščajo o najbolj nujnih zadevah, ki jih je treba čimprej rešiti. V nobenem primeru ne bi

smeli biti telefonski aparat sredstvo, nad katerim pride do izraza besnost nespametnih koristnikov, ki za pokvarjeni aparat iščejo krivce celo pri snailkah.

Precej težav je tudi pri naročanju medkrajevnih telefonskih pogovorov, ki so večkrat nepomembni in tudi predolgi. Zavedati bi se morali, da so telefonski pogovori vedno dražji in gredo na račun nas vseh. Zaradi tega opozarjamo koristnike oz. naročnike medkrajevnih pogovorov, naj naročene pogovore, na katere morajo čakati na svojem službenem mestu, odpovedo ali pa javijo telefonski centrali, kje so, da jih pozneje lahko obvesti.

Nekatera podjetja imajo za obveščanje posebne radijske zveze za 25 — 50 naročnikov, ki telefonistki omogočijo, da jih lahko poišče na območju okrog 2,5 km. Takšna naprava bi zaradi razsežnosti naših objektov zelo koristila. Zanimljivo bi morda problem rešili z ozvočenjem, vendar pa bi zaradi oddaljenosti objektov problem le delno rešili.

PTT podjetje ureja enotno telefonijo v vseh večjih mestih za direktne medkrajevnne pogovore. Zato smo bili tudi mi primorani, da smo povečali poštno telefonske zveze od 10 na 20 in ločili odhodne od prihodnih. Tako bodo omogočene hitrejšje medkrajevnne zveze tudi z naše strani, vse ostalo pa je odvisno od razumevanja in upoštevanja že navedenih pripomb.

Kaže, da bomo morali nabaviti še en teleprinterski stroj, ker je promet tako velik, da bi morali ločiti prihod in odhod telegramov.

Franc Gracer

V drugem polletju večji prevozni stroški

(Nadaljevanje s 4. strani)

gospodarskimi ukrepi je bila dana možnost tudi železnici, da preide na zaračunavanje stroškov po ceni, ki jih ima železnica pri prevozih blaga. Vemo tudi, da te cene veljajo le do 1. januarja 1966, ker se z novim letom predvideva novo povečanje prevoznih cen s strani železnice. Povečani prevozni stroški nas bodo prisilili, da bomo tudi pri odpremi morali povečati večjo mehanizacijo nakladanja železniških voz in čimprej uvesti odpremo s paleti, kjer je nakladanje hitrejše in cenejše. Le s skupnimi naporji nam bo uspelo rešiti problem znižanja teh stroškov tako pri nakladanju kot pri razkladanju blaga.

Peter Gasar

Izkoristimo dopust za zasluženi oddih

Zvezna uredba je že 1946. leta priznala dopust vsakomur, ki je bil zaposlen vsaj 11 mesecev. S tem je doživel delavski razred kma'u po osvoboditvi tisto, po čemer je hrepenel v vsej preteklosti. Medtem, ko so v svetu še države, ki delovnim ljudem odklanjajo dopust, pripada pri nas vsakemu delovnemu človeku, ker mu je iz zdravstvenih razlogov potreben. Le-ta pa naj bi bil za vsakogar čas oddiha in veselja, ne pa obdobje za stransko zaposlitev, kajti tisti, ki dopusta ne izkoristijo pravilno, se ne vrnejo na delovno mesto spočiti in voljni opravljati dolžnost delovnega mesta s podvojeno silo.

Ko spregovorimo besedo dopust, mislimo največkrat na morje, na sončne plaže, na plavajoče barke in ladje in podobno. Danes to ni več želja, ki se ne da uresničiti. Kdor le more in se zaveda kolike važnosti za zdravje je oddih na morju, si ga privoščiti vsaj za nekaj dni. Na dalmatinski obali uživa svoj letni oddih dnevno nad 150.000 turistov, katerih okoli 40% tvorijo tujci, ostali pa so domači gostje in v glavnem naši delovni ljudje, ki

besedo oddih pravilno razumejo in iščejo na morju zdravja in novih delovnih moči. Z vlakci, ladjami, osebnimi vozili pa tudi po zraku potuje v kraje naše Dalmacije dnevno od 30 do 50 tisoč ljudi, ki letujejo v raznih krajih obale in otokov.

Med najsončnejše otoke Jadrana spada otok Hvar v centralni Dalmaciji, ki je pred-

vsem poznan zaradi ugodne klime. Poleg mesta Hvara, Starega Grada, Vrboske in še nekaterih krajev na otoku Hvaru pa je posebno priljubljeno letoviško mesto Jelsa, ki je zaradi blagega podnebja poznana kot Jadranska Madeira. Prijeten mir, edinstvena plaža, zdrava pitna voda iz bližnjega izvira, parki s subtropskimi rastlinami in borovi gozdovi, ki obkrožajo obalo, renomirajo Jelso kot prvorazredno letoviško mesto.

To prijetno mesto na otoku Hvaru smo si izbrali letos za kraj oddiha. Vožnja v direktnem vagonu brzovlaka od Jesenic do Splita je minila hitro, ker nas je bila kar prijetna družbica. V Splitu smo si ogledali zna-

menitosti starega mesta in »Marjan«, se ohladili v kopališču »Bačvice« in nadaljevali vožnjo z lokalno ladjo do Jelse. Vsega 16-urna vožnja ali 24-urno potovanje s postankom v Splitu, je minila toliko lepše, ker smo med vožnjo opazovali še neznane pokrajine, kraje in jadransko obalo.

Kopališko mesto ob morskem zalivu na severni obali otoka Hvara, to je Jelsa; ima 1400 prebivalcev in iz leta v leto spreminja svoje lice. Razširili in nadzidali so hotel »Jadran«, zgradili za hotelom dva razkošna paviljona s komfortnimi stanovanji, zgradili restavracijo »Park« z velikim vrtom, uredili samopostrežne trgovine, nov letni kino in mlečno restavracijo,

asfaltirali ceste in zgradili ob obali vrsto novih vil. Hoteli so polni, privatne sobe zasedene, ladje pa kljub temu pripeljejo dvakrat dnevno nove goste. Domačini, katerim je turizem glavni dohodek, se še bolj utesne. Nihče ne spi več na svoji postelji in novi gostje dobe prostor. Nad 3000 gostov, katerih okoli 40% je tujcev, kakor Nemcev, Avstrijcev, Holandcev, Angležev, Francozov, Čehov, Poljakov in celo Madžarov, ostali pa so Jugoslovani, med katerimi je skoraj polovica Slovencev, spremene sicer mirno Jelso v mednarodno letoviško mesto. Ker je z letošnjim letom s trajektom Jelsa povezana s kopnim, je v do sedaj mirnem mestecu dokajšnji vrvež, kajti gostje, predvsem tuji, se kaj radi vozijo ob obali s svojimi avtomobili.

Po počitku in površnem ogledu Jelse smo se odpravili na prvo kopanje v kopališče »Mina« s čudovito plažo. Ziliv, ki je obdan z borovim gozdom, sprejme po več tisoč kopalcev. Urejen je tako, da ga lahko koristijo najmanjši otroci, neplavalci, pa tudi drzni plavalci, ki lahko plavačo v odprto morje. Kopališče je opremljeno s tušem, kabinami, bifejem in s številnimi klopmi pod košatimi bori. Na plaži je dopoldne kaj hitro minilo, zato smo se po izdatnem kosilu v restavraciji Park vrnili na kopališče. Po kopanju pa smo organizirali nadaljnji ogled Jelse s čudovito okolico z bujnimi vinogradi, borovimi gozdovi in nasadi oliv, fig in rožičev.

Prvi dan oddiha v Jelsi nam je minil lepo. Čeprav je otok Hvar poznan kot najbolj sončnat otok Jadrana, nostjo domačini, ki

Na plaži je vedno I

je Jelsa mesto s hladom, čeprav vsi nismo videli oblačne doživi plohe nam penzionizala Na oddihu je sicer dnevno, vendar v Jelsi vsak dan prinese k ga. Zanimiva so zgradbe in srednjeveške slika starih strov Tizianov in ve šole. Prijeten je Vrbosko z ožanjenjo, ki je slula ne trdnjavo protiturskodom. Možen je tu Grapčeve jame z o neolitske dobi. Pri vožnja s čolnom n ljubavi, ki avdušu vsem mlajše. Lepote saž Dalmacije nudij mnogo lepega Vse r pa je krona z go nostjo domačini, ki

JE BILO BIOGRADSKO VINO RES CISTO?

(Nadaljevanje s 5. strani)

»Bom kratek. Vsemu osebu počitniškega tabora se najlepše zahvaljujem za prijeten oddih. Vsem, ki kritizirajo pozneje, pa bi priporočil, da nepravilnosti povedo takoj tukajšnji upravi, pa se naslednji dan ne bo več treba pritoževati.«

Krmeljavi

Tako torej naši sodelavci! Premalo je prostora, da bi navedli vse. V higienskem pogledu je naš tabor neoporečen. O tem so se prepričali tudi številni sanitarni inšpektorji, ki so si ga službeno ogledali. Zato so njihove pisane izjave polne samih pohval.

- Jn Jelsa na otoku Hvaru, kjer so na dopustu tudi Jeseničani

Začasna navodila za urejanje delovnih razmerij

— ODMORI IN DOPUSTI:

Delavcu pripada v teku dela z enkratnim delovnim časom polurni odmor, med dvema zaporednima delovnima dneva pa dnevni počitek v trajanju najmanj 12 ur. Prav tako ima delavec pravico do tedenskega počitka v trajanju najmanj 24 ur brez presledka, razen na delovnih mestih z neprekinjenim procesom dela. Ob dnevnih menjavi dnin je tedenski počitek izjemoma lahko tudi krajši.

Za dela, opravljena v času tedenskega počitka, ima delavec pravico do povečanega osebnega dohodka v višini 75% nad osebnim dohodkom, obračunanim po obračunski postavki.

Kadar delavec dela na dan tedenskega počitka, mu mora delovna skupnost zagotoviti za tak počitek drug dan v naslednjem tednu, če delavec to zahteva.

Delavec železarne ima med letom pravico do letnega dopusta v trajanju najmanj 14 do največ 30 delovnih dni. Pravici do letnega dopusta se delavec ne more odpovedati, prav tako pa ga delovna skupnost ne more zanj prikrajšati. Delavec si pridobi pravico do letnega dopusta po enajstih mesecih nepretrganega dela in ima pravico izrabiti ga v vsakem letu, če dela ni prekinjal. Če preide delavec neposredno ali s presledkom največ do 3 dni (po starem zakonu do 15 dni) z dela na delo iz druge delovne organizacije v železarno, se to ne šteje za prekinitev.

Letni dopust v smislu začasnih navodil, ki ga določa delovna skupnost, je odvisen od delovne dobe, od pogojev dela in od posebnih socialnih prilik, v katerih delavec živi. Poleg teh kriterijev se za določanje višine dopusta upošte-

vajo tudi dela, opravljena v dnevih tedenskega počitka ter dela, ki jih opravljajo delavke matere z otroci v starosti do 3 let, delovni ter vojaški invalidi, invalidi s telesno okvaro in invalidi (brez kategorije) od rojstva ali zaradi bolezni. Tem invalidom določi stopnjo invalidnosti zdravnik Obratne ambulante v sodelovanju s socialno službo v kadrovskem sektorju. Če je delavec sočasno priznani vojaški, delovni invalid ali pa invalid s telesno okvaro, oziroma invalid od rojstva ali zaradi bolezni, se za določanje višine dopusta upošteva le en kriterij invalidnosti in sicer tisti, ki je za delavca invalida ugodnejši.

Delavcem mladincem, stari manj kot 18 let, pripada v posameznem koledarskem letu 21 delovnih dni dopusta.

Delavec železarne ima v času letnega dopusta pravico do nadomestila osebnega dohodka v višini 100% — ne povprečne akontacije osebnega dohodka za pretekle zadnje tri mesece pred začetkom nastopa dopusta. Delavec nima pravice do denarnega nadomestila za neizkoriščen letni dopust.

Cas, v katerem delavec med letom izrablji dopust, določa delovna skupnost skladno z naravo in organizacijo dela, pri čemer poskuša upoštevati željo prizadetega delavca. Izjemoma ima delavec pravico izrabiti en dan svojega letnega dopusta tistega dne, ki ga sam določi.

Delavec železarne mora letni dopust izrabiti v posameznem koledarskem letu in ima pravico koristiti ga v nepretrganem trajanju; na njegovo zahtevo oziroma z njegovo privolitvijo sme vodstvo delovne enote odobriti, da ga izrablji v dveh delih.

Vodstvo delovne enote mora najmanj 30 dni prej sporočiti delavcu, katerega dne se začne njegov dopust, delavec pa mora najmanj 30 dni preje

sporočiti neposrednemu vodju dan, ki ga želi izrabiti za svoje potrebe.

Plan dopustov za posameznike izdelajo vodstva delovnih enot, obvezno pa ga mora potrditi delavski svet delovne enote.

— ODGOVORNOSTI DELAVCA:

Za kršitev delovne dolžnosti sme delovna skupnost oziroma njeni pooblašeni organi izreči delavcu železarne naslednje ukrepe: opomin, javni opomin, zadnji javni opomin in izključitev iz članstva delovne skupnosti. Izključitev iz delovne skupnosti se sme izreči samo za hujsko kršitev delovne dolžnosti. Za hujsko kršitev delovne dolžnosti v smislu začasnih navodil se šteje predvsem: če delavec trikrat zaporedoma neopravičeno izostane z dela oziroma vsak neopravičen izostanek, ki ima za posledico večjo materialno škodo, povzročanje nereda, fizični napad ali pretepanje med sodelavci, kršitev zakona in internih predpisov, opustitev ukrepov za varnost, če ima

za posledico težjo obremenitev, večkratno kršenje predpisov in rabljanje osebnih sredstev in varstvenih kraja sodelavcem in ne imovine, tjančev tako dalje. Disciplinarnavalne komisije v enotah in disciplinske komisije pri delavem so organi, ki vodstopek in izreči ukrepe radi kršitve delovne dolžnosti o disciplinski materijalovne skupnosti.

Organi za discipliniranje ne morejo izreči preden ne zaslišijo o razen če se delavec brevičenega razloga ne pismenemu izjavi. ima pravico, da si v ku zagovornika. To f lahko prevzame tudi kalna organizacija enote, kjer delavec dela pa delavec zasluzi za tudi katerega drug lavca.

Delavec, ki amenoz nepazljivost povzro zarni v zvezi delom

i je vedno polno kopalcev

delovanje sira in masla ter vsakdanje življenje v planini. Star pastir v tradicionalni pastirski noši iz lipovega lličja je ob začetku praznovanja zanimivo opisal lepote in težave pastirskega življenja v planinah. V bogatem kulturnem sporedu je nastopala folklorna skupina v narodnih nošah s starimi plesi, peli so mladi pastirji, zagodli stari planšarski godci, ki tudi ob nedeljah razveseljujejo storo in mlado.

Na povratku smo se napotili še k bistremu izviru Kamniške Bistrice, ki s svojo slikovitostjo privlači številne izletnike in turiste. Blizu izvira stoji tudi izredno lep, umetniško izdelan in iz lesa izrezljan spomenik padlim borcem NOV, ki ga pa žal v zavetju temnih smrek in borovcev najbrž ne opazi vsak.

Izlet je bil prijetno doživetje, kakor tudi koristen oddih v prelepem planinskem okolju in marsikdo je prvič obiskal ta privlačni in tako opevani planinski predel v kamniškem kotu.

Slavko Ivanovič

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru konstruktorske delavnice se iskreno zahvaljujem za enkratno pomoč v času mojega bolovanja.

Marija Carmeli
konstr. delavnica

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru mehanične delavnice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč.

Marjan Medja

V planinski dom na Veliki planini radi prihajajo domači in tuji turisti

meso s prijelnim
čepov vse dneve
videli oblaka, kaj
živeli ploho, ki bi
naznivala za 50 %
hu je sicer dan enak
vendar v Jelsi lahko
in prase kaj nove-
nimive so okoliške
in srednjeveške cer-
slikom starih moj-
zianov in Veroneso-
Prijet je izlet v
z ohanjeno cerkvi-
e slula nekoč kot
protifurskim napo-
ožen je tudi ogled
: jam z ohranki iz
: dobi. Prijetna je
: čolom na »otok
ki nadušuje pred-
ajše, lepote in pej-
nacije nudijo gostu
pega. Vse navedeno
ronane z gostoljub-
mačinov, ki radi po-

strežejo s travarico, prošekom ali plavcem.

Dvakrat dnevno kopanje, izdatna hrana ob dobri kapljici in vsakodnevni sprehodi so nam zdravstveno pa tudi kulturno nudili več kot smo pričakovali, zato smo se čez teden dni od Jelse toliko težje poslovili. Zopet nas je odpeljala ladja RAB do Splita, kjer je bil naš oddih krotan. V luki je bila ladja GALEB z rušilcema, ki smo si jo lahko ogledali in tik pred našim odhodom pozdravili tovariša Tita, ko je vstopil v ladjo. Da vožnja ne bi bila enolična, smo potovali iz Splita do Reke z ladjo, občudovali jadransko obalo, z Reke pa nadaljevali potovanje z brzovlakom do Jesenic.

Daleč je Jelsa in potovanje na obe strani vzame kar tri dni dopusta. Toda čari, ki

jih vsebuje to malo mestece s klimo južnega Jadrana, odtehtajo za nekatere predolgo potovanje, pa tudi ceno penzionu, ki je bila z ozirom na gospodarsko reformo 2400 din. Jeseničani, ki živimo v prahu in s plini prenapolnjenim ozračjem, smo potrebni od diha. Tega pa izkoriščajmo na našem modrem Jadranu, katerega voda, klima in zrak predstavljajo za nas eno samo zdravje.

Mnoga slovenska podjetja imajo v Jelsi svoje stalne oblike letovanja. Ne bi bilo napak, da bi se na isti način posluževali letovanja v Jelsi tudi Jeseničani. Začetek članov kolektiva Železarskega izobraževalnega centra se je izkazal več kot pozitiven, zato bi bilo pametno o letovanju na Jelsi malo več razmišljati. U. P.

ico tako obratno ne-
žkratno kršenje var-
predpov in neupo-
osebnih zaščitnih
n varnostnih naprav,
telavcem in družbe-
ne, plančevanje in
je. Disciplinsko po-
komisije v delovnih
disciplinska komi-
elavskem svetu žele-
organi ki vodijo po-
izreka ukrepe za-
delovne dolžnosti
; začeti mi navodili
nsko materialni od-
i delavec naše da-
pnosti
za iztekanje ukre-
orejo preči ukrepa,
e zaščiti delavca,
e delavec brez oprar-
ržalov ne odzove
u varilu. Delavec
zo vzi si v postop-
ornika. To funkcijo
evzami tudi sindi-
ganizacija delovne
delavca dela, lahko
z zaščiti za pomoč
egako drugega de-
ki imenoma ali
vosti povzroči žele-
zezi z delom mate-

rialno škodo, mora povzroče-
no škodo povrniti.

O izključitvi delavca iz članstva delovne skupnosti za hujšo kršitev delovne dolžnosti odloča z vsaj polovično večino delavski svet delovne enote s tajnim glasovanjem po pooblastilu delavskega sveta železarne in na predlog disciplinsko poravnalne komisije.

Če delavec »samovoljno« preneha z delom v železarni, je s tem huje kršil delovno dolžnost, zaradi česar mora delovni skupnosti povrniti škodo, ki je enaka povprečni akontaciji delavčevega osebnega dohodka za ves čas odpovednega roka, če pa je zaradi samovoljne zapustitve dela nastala že večja materialna škoda, je delavec dolžan povrniti tudi to škodo.

Delavec ima pravico ugovora na izrečeni ukrep v roku 15 dni na delavski svet železarne preko disciplinske komisije pri delavskem svetu železarne. Odločba delavskega sveta železarne pa je dokončna. Če delavec meni, da je bil s sklepom o izključitvi iz delovne skupnosti kršen

določen postopek oziroma kakšna njegova pravica, lahko začne zoper tak sklep v roku 30 dni delovni spor pri sodišču splošne pristojnosti.

— PRENEHANJE DELA:
Delavec ima pravico brez ob-
razložitve ob vsakem času
prenehati z delom v železar-
ni; pogoj pa je, da o tem ob-
vesti organ upravljanja, ki
je pristojen za odločanje o
prenehanju dela in da osta-
ne na delu še toliko časa,
kolikor časa traja odpovedni
rok. Odpovedni rok traja v
smislu začasnih navodil od
30 dni do 6 mesecev, odvisno
od pomena delovnega mesta
in od delovne dobe delavca,
če se stranki ne dogovorita
drugače. Če pa delavec brez
pristanka pristojnega organa,
ki odloča o prenehanju dela,
preneha z delom v železarni
pred iztekom odpovednega
roka, je s tem »samovoljno«
prenehal z delom in storil
manjši prekršek delovnega
reda z vsemi posledicami po-
vzročitve škode.

Organ upravljanja, pristojen za odločanje o prenehanju dela, sme samo s privolitvijo delavca skleniti, da

mu preneha delo v železarni, razen v primerih: kadar se ukinja delovno mesto, zaradi zmanjšanja obsega dela in v primerih objektivno ugotovljene delavčeve delovne nesposobnosti, kar ugotovi posebna strokovna komisija, imenovana od delavskega sveta delovne enote. Toda tudi v teh primerih samo takrat, če delavca ni mogoče razporediti na drugo ustrezno delovno mesto ali če je delavec to sam odklonil.

O prenehanju dela delavca v teh primerih odloča na predlog delavskega sveta delovne enote, kjer delavec dela, organ upravljanja, ki je pristojen za odločanje o prenehanju dela.

O delavcu železarnе, ki je dopolnil pokojninsko dobo 40 let oziroma ženska 35 let, lahko organ upravljanja, pristojen za odločanje o prenehanju dela, na predlog delavskega sveta delovne enote, kjer ta delavec dela, odloči in sklene tudi proti volji delavca, da mu preneha delo v železarni s pravico, da ostane na delu še ves čas odpovednega roka.

Neodvisno od volje delavca in delovne skupnosti pa preneha delavcu delo v železarni v naslednjih primerih:

— kadar je delavec invalidsko upokojen — z dnem vročitve pravnomočne odločbe,

— če je delavcu po pravnomočni odločbi sodišča prepo-vedano opravljanje dela na delovnem mestu, na katerem je razporejen — z dnem vročitve pravnomočne odločbe,

— če je delavec odsoten z dela dalj kot 3 mesece, ker prestaja s pravnomočno sodbo izrečeno zaporno kazen — prvi dan po preteku odsotnosti z dela dalj kot 3 mesece.

Delavcu preneha delo v železarni tudi v primeru, če je bil zaradi hujše kršitve delovne dolžnosti izključen iz železarne in sicer z dnem vročitve dokončnega sklepa o izključitvi.

Delavec, ki zaradi odhoda na odsluženje vojaškega roka začasno neha delati v železarni, ostane še naprej član delovne skupnosti in lahko preneha delati največ 5 dni pred odhodom v JNA. Ta delavec

ima neposredno, najkasneje pa v roku do 15 dni po odslužitvi roka, vso pravico vrniti se na delo v železarno, po možnosti na prvotno delovno mesto, če pa to ni mogoče, pa začasno na drugo ustrezno delo. V ta namen je delavec dolžan vsaj 30 dni pred odsluženjem roka pisмено obvestiti kadrovski sektor Železarne Jesenice, da se vraća na delo. Vse dolžnosti in pravice, ki se pridobivajo po delu ali iz dela v železarni, med odsotnostjo v tem primeru in v tem času mirujejo. Ker pa je delavec kljub prenehanju dela zaradi odslužitve roka v JNA še vedno član delovne skupnosti, pa skladno z novim zakonom nima več pravice do enkratnega nadomestila v višini enomesečnega zaslužka ob odhodu na odsluženje.

V enakem odnosu je tudi tisti delavec železarnе, če je izvoljen v predstavniška telesa ali imenovan v neke funkcije. Po preteku mandata ali funkcije ima tudi ta član vso pravico vrniti se na delo v železarno.

(dalje prihodnjič)

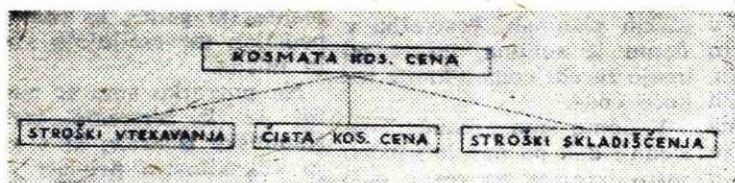
Potrebno razmišljanje

V prejšnji številki »Železarja« smo podali grobo informacijo o predlogu za reorganizacijo strojno-energetskih obratov oziroma tehničnega sektorja, katerega sestavni del so. Eno od izrečenih in v shemi uveljavljenih načel je optimalno število vodstvenih instanc. To načelo optimalnega števila vod-

stvenih instanc denimo pod lupo v tem sestavku.

Kaj pravzaprav pomeni optimalno število? Poskusimo razložiti ta pojem na enostavnem primeru iz serijske proizvodnje.

Kosmata kosovna cena v serijski proizvodnji je oblikovana po naslednjem:

Kosmata kosovna cena je z matematično zakonitostjo vezana s številom izdelkov v naročila. To odvisnost lahko nazorno prikažemo v logaritemskem diagramu. Za vsak izdelek se da izračunati in izdelati tak diagram. Optimalno število izdelkov v eni seriji je tisto, ki da najnižjo kosmato kosovno ceno. Recimo, da potrebujemo letno 500 kosov nekega izdelka. Vprašanje je, ali se nam bolj splača dati v proizvodnjo celotno naročilo naenkrat, ali je bolje, da ga razdelimo na več naročil. Za enkratno naročilo oziroma eno serijo bodo stroški priprave in vtekanja proizvodnje samo enkratni. Če pa ga razbijemo, za primer, na štiri naročila oziroma štiri serije po kvartalnih, bodo stroški za pripravo in vtekanje proizvodnje štirikratni. S te strani je torej ugodnejše enkratno naročilo.

Poglejmo še, kako je s stroški skladiščenja, ki so tudi element kosmate kosovne cene. Pri enkratnem naročilu in pri enakomerni letni porabi bomo štirikrat bolj obremenili skladišče gotovih izdelkov kot pa s štirikratnim naročilom, ki bo prihajalo v skladišče štirikrat na leto. Če upoštevamo,

da skladiščenje izdelka za eno leto povzroči stroškov do 10 % vrednosti izdelka, potem je dovolj jasno, da stroški skladiščenja govorijo v prid večkratnemu naročilu oziroma več manjšim serijam.

Pri določanju optimalnega števila izdelkov v eni seriji pravzaprav tehtamo in primerjamo stroške za pripravo in vtekanje proizvodnje ter stroške skladiščenja. Kadar so ti stroški enaki, nastopi optimalno naročilo, to je tisto število izdelkov v seriji, ki da najnižjo kosmato ceno za en izdelek.

Prenesimo to spoznanje na ugotavljanje optimalnega števila vodstvenih instanc.

V tehničnem sektorju Železarne Jesenice je 15 proizvodnih in 9 vzdrževalnih delovnih enot ali skupaj 24 obratovodij. Tehnični direktor ima možnost, da direktno posluje s 24 podrejenimi ali pa da uvedemo vmesno vodstveno instanco v obliki pomočnikov za posamezne zaključene panoge dejavnosti.

Da bomo lažje doumeli, kaj pomeni za vodilno osebo poslovati s 24 direktno podrejenimi, se lotimo tega vprašanja najprej na primeru vodilne osebe, ki ima samo tri podrejene.

Vseh možnih odnosov v shemi ene vodilne osebe in treh podrejenih je 10:

Za izračun števila možnih komunikacijskih odnosov za poljubno število podrejenih so podani matematični obrazi:

$$Y = \frac{x}{2} (x - 1)$$

$$Z = 2^x - (x + 1)$$

$$R = x + y + z$$

Pri čemer pomenijo:

X ... število podrejenih in istočasno število direktnih odnosov

Y ... število prečnih horizontalnih odnosov

Z ... število direktnih grupnih odnosov

R ... skupno število vseh možnih odnosov.

Za naš primer s tremi podrejenimi sledi število odnosov po enačbah:

$$X = 3$$

$$Y = \frac{3}{2} (3 - 1) = 3$$

$$Z = 2^3 - (3 + 1) = 4$$

$$R = x + y + z = 3 + 3 + 4 = 10$$

Sedaj, ko smo se prepričali o pravilnosti teh enačb, lahko izračunamo vse možne odnose za poljubno število podrejenih. Zaradi preglednosti podajam izračunano število komunikacijskih odnosov tabelarično za primere do 10 podrejenih:

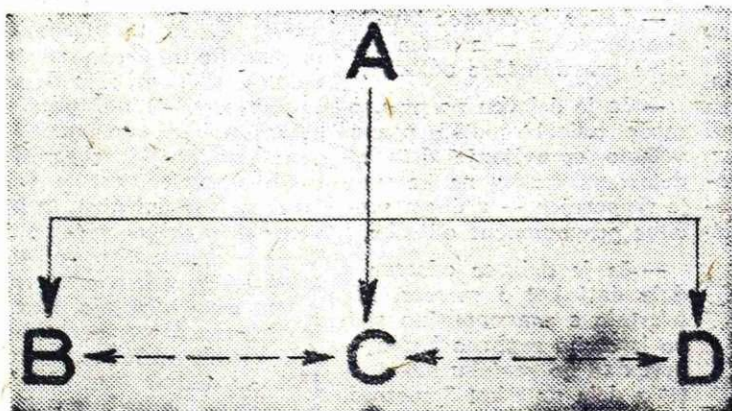
število podrejenih	direktni odnosi X	prečni odnosi Y	grupni odnosi Z	skupaj R = x + y + z
2	2	1	1	4
3	3	3	4	10
4	4	6	9	19
5	5	10	26	41
6	6	15	57	78
7	7	21	120	148
8	8	28	247	283
9	9	36	502	547
10	10	45	1013	1068
24	24	276	16 777 216	16 777 516

Zadnja vrsta v tabeli podaja številke vseh možnih odnosov med vodilno osebo in 24 direktno podrejenimi uslužbenci. Izračunana številka je naravnost fantastična. 16 777 516 je vseh možnih odnosov. Brez komentarja lahko ugotovimo, da je to za prakso nesprejemljivo.

Iz tabele je očitno razvidno, da nad sedem podrejenih število možnih odnosov narašča preko meja fizioloških in duševnih spo-

sobnosti ene vodilne osebe. Smatra se, da je optimalno število podrejenih 4 do 7.

Ta ugotovitev nas sili, da z uvedbo nove vmesne vodilne instance zmanjšamo vodilni osebi direktno število podrejenih. Namesto organizacijske strukture po sl. 3 dobimo z uvedbo nove instance strukturo po sl. 4. S tem smo dosegli, da ima ena vodilna oseba po 5 podrejenih, kar je v optimalnem območju.

Koliko različnih komunikacijskih zvez za prenos informacije obstaja v tem teamu.

V vsaki shemi nastopajo po vertikali direktni komunikacijski odnosi. V našem primeru komunicira vodilna oseba A z B, C in D, skupaj trije možni odnosi. Razen posameznikom lahko vodilna oseba prenaša informacijo na skupino podrejenih. Tak prenos informacije, imenujemo

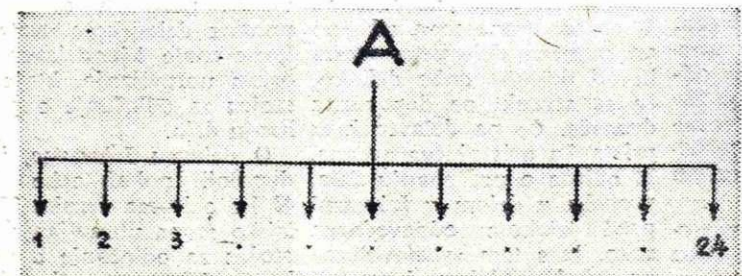
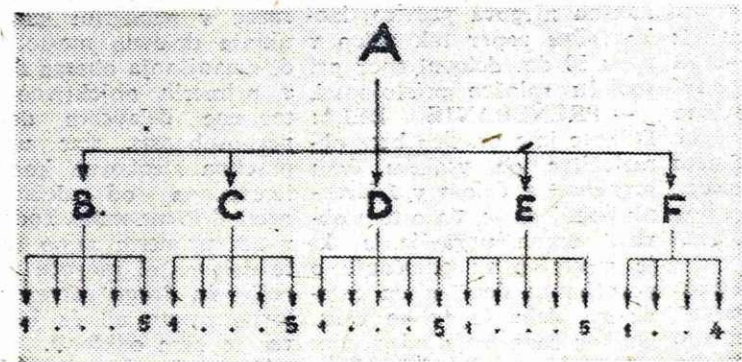
grupni odnos. V našem primeru so možni naslednji grupni odnosi:

A z B in C, A z B in D, A z C in D in A z B, C in D.

Skupaj torej štirje grupni odnosi.

Poleg tega so dopustni še prečni odnosi po horizontali med podrejenimi, in sicer:

B s C, B z D in C z D.

Tako vstavljanje novih vodstvenih instanc pa lahko pelje v drugo skrajnost. Hierarhijska linija po vertikali se daljša in s tem se večajo možnosti napačnega

prenosa informacij. Vodstvena linija postane žoga in odlično gnezdišče za razvoj birokratskega poslovanja znotraj delovne organizacije. Pretehtati moramo dobre in

slabe strani obeh variant in med obema skrajnostima poiskati tako organizacijsko strukturo, da bo vsaka vodilna oseba imela 4 do 7 podrejenih in da v celotni gospodarski organizaciji ne bo več kot šest vodilnih instanc od delavca do direktorja. To naj bi bilo tisto iskano optimalno število vodstvenih instanc, ki ga uveljavljamo v našem predlogu za reorganizacijo vzdrževalnih dejavnosti.

M. N.

Železarski globus

AVSTRIJA. V železarni VÖEST v Linzu pripravljajo nov investicijski program, na podlagi katerega bodo zgradili novo kisikovo jeklaro z LD konvertorji, kisikarno in napravo za kontinuirno vlivanje. Predvidevajo, da bodo za to porabili nekaj več kot 1,2 milijarde šilingov.

BRAZILIJA. Brazilska rudarska družba »Samitri« je sklenila pogodbo z belgijsko železarno Cockerill-Ougrée za dobavo 300.000 ton železne rude. To količino bo prejela belgijska železarna v roku 4 let.

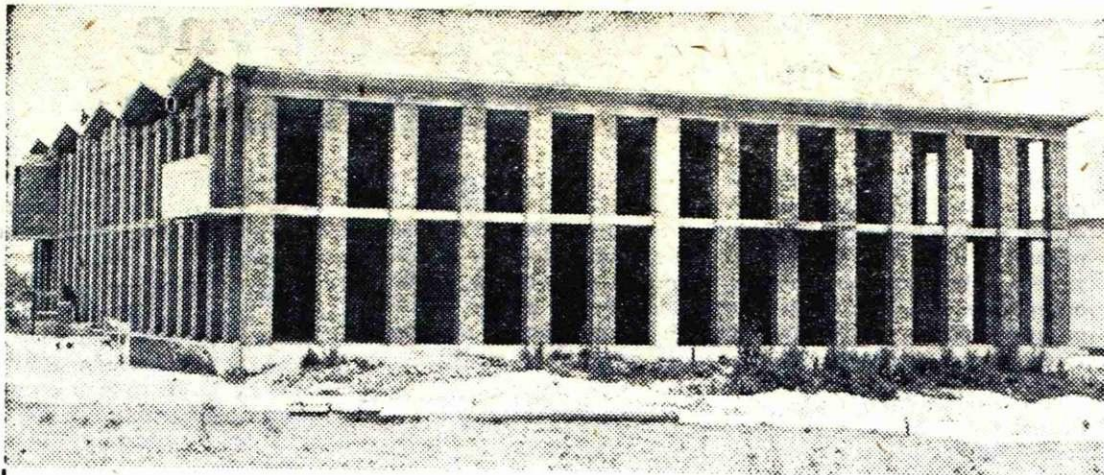
ITALIJA. Italijanski železarski koncern »Italsider« je sklenil z britanskimi premogovniki pogodbo za dobavo po 200.000 ton premoga za koksanje na leto v razdobju 5 let. To je po razdobju 10 let prvič, da se je spet pojavil britanski metalurški premog na italijanskem tržišču.

NORVEŠKA. Nova norveška koksarna, ki je v lasti države v Mo-I-Rana bo prodala Romuniji 30.000 ton koksa. V zadnjem času ima ta koksarna težave s prodajo koksa, saj ga ima neprodanega na zalogi 80.000 ton.

PAKISTAN. Zahodnonemško podjetje »Salzgitter Industrie« je sklenilo s pakistansko vlado pogodbo za izvedbo idej, projektov v zvezi z gradnjo nove železarne v zahodnem Pakistanu. Ta železarna bo imela letno kapaciteto 500.000 ton surovega jekla in bo izkoriščala lokalna nahajališča železne rude, ki so že bila raziskana.

TUNIZIJA. Neko zahodnonemško podjetje je zgradilo v tej afriški državi novo jeklo livarno, ki jo je naročila tunizijska železnica. Livarna je pričela pred kratkim obratovati.

VELIKA BRITANIJA. V letu 1964 so investirale britanske železarske družbe za objekte, vredne preko 100.000 funtov šterlingov, približno 55 milijonov funtov šterlingov. Od te investicijske vsote so porabili 12 % za gradnjo plavžev in naprav za pripravo rude, 28 % za jeklarne in 53 % za valjarne ter ostale obrate končne proizvodnje.

PA BREZ ZAMERE

Pred tremi leti se je mnogim javniškim Svobodašem izpolnila dolgoletna želja. Začeli so z gradnjo kulturno-prosvetnega doma, v katerem naj bi dobile svoje prostore vse sekcije društva in nekatere druge organizacije, katere sedaj gostujejo vsepovsod.

Toda žal — veselje je bilo kratko. Kaj kmalu je zmanjkalo sredstev in sedaj že lep čas stavba, ki je dograjena le toliko, da je pokrita s streho, samuje ter čaka delavce oziroma nekoga, ki bi dal denar za dokončno dograditev.

Prvoten predračun je predvideval, da bo objekt stal 75 milijonov dinarjev, toda po treh letih so se stroški materiala in delovne sile toliko podražili, da je predračunska vrednost narasla za še enkrat toliko, številka pa še kar narašča in tako sedaj ni nikogar, ki bi točno vedel, koliko bo dom stal.

Trenutno ima odbor za izgradnjo 25 milijonov dinarjev, s katerimi namerava letos vdelati v dom okna in vrata, tako da bo vsaj za silo zaščiten pred razpadanjem.

Toda ostane še vedno vprašanje, kdo in kdaj bo dal na razpolago še preostala sredstva, ki niso majhna, saj je do sedaj dograjen šele do polovice?

S seje občinske skupščine

Ponovno cene - marže - stanarine

Pretekli teden sta se sestala oba zbora naše občinske skupščine, da bi znižala cene nekaterim prehrabnim artiklom ter določila s tem v zvezi tudi nižje marže za prodajo določenih živil. V razpravi so nekateri odborniki in to predvsem tisti, ki so na predhodni seji, ko so prvič določali cene in marže, glasovali proti tedaj postavljenim maržam, ugotavljali, da so se člani skupščine takrat nekoliko prenašli in premalo premislili, kaj sprejemajo. Poleg tega so zahtevali močnejšo kontrolo cen v občini, kjer bi poleg uradnih organov lahko zelo intenzivno sodelovali tudi potrošniki, ki naj v lastnem interesu prijavijo vsako neupravičeno dviganje cen izdelkov za gospodarstvo na občinski skupščini.

Med razpravo o cenah in maržah so odborniki poslušali tudi pismeni odgovor direktorja gostinskega podjetja »Pošta« tov. Izidorja Korošca na prijavo tržnega inšpektorja glede previsokih cen, ki ga objavljamo tudi v današnji številki. Bili so za prepašeni nad tonom, vsebino in neodgovornostjo dopisa, iz katerega je razvidno, da naj tržnega inšpektorja, občinsko skupščino in občane nič ne zanima, kaj počnejo v tem času posamezne

gospodarske organizacije s cenami, naj jih ne motijo pri njihovem trudopolnem delu, ko navijajo cene in... »da je politika cen v gostinskih podjetjih poslovna politika vsakega delovnega kolektiva zase...«

Da bi olajšala prebivalcem naše občine plačevanje povišane akontacije za stanarino v letošnjem letu, je sprejela skupščina na tej seji tudi dopolnitev odloka o določitvi in plačevanju akontacij za nove stanarino na območju naše občine. Na podlagi te dopolnitve odloka bo lahko nosilec stanovanjske pravice plačeval v razdobju od 1. avgusta 1965 do 1. januarja 1966 samo 50 % določene akontacije za novo stanarino. Pri tem gre za 50 % tistega dela akontacije, ki je višji kot sedanja najemnina. V primeru, če je do zdaj plačeval nosilec stanovanjske pravice staro najemnino v višini 4.000 din in je le-ta povečana s faktorjem 2,00, bi moral plačevati po novem na račun akontacije 8.000 din. Z dopolnitvijo tega odloka bo lahko plačeval do 1. 1. 1966 samo 6.000 din, torej 2.000 din ali 50 % manj kot je stanarina povečana. Vendar nastalo razliko do nove stanarine, ki bo določena na podlagi revalorizacije, bo moral poravnati do 30. 6. 1966. Odločitev o plačevanju celotne akontacije ali samo 50 % povečane razlike je prepuščeno vsakemu nosilcu stanovanjske pravice in se lahko odloči tako, kot mu trenutno najbolj odgovarja. Brez dvoma pa mora imeti v vidu, da bo moral v primeru, če bo plačeval 50 odstotkov manj, doplačati razliko v prvi polovici leta 1966.

Končno je skupščina na tej seji sprejela tudi odlok o kontroli cen večine obrtnih storitev in izdelkov, ki bo na tem področju preprečila neupravičeno dvigovanje cen na račun potrošnika.

K.

TURČIJA. V Eregliju ob Črnem morju je pričela obratovati nova turška železarna, katero so zgradili s finančno pomočjo nekaterih družb iz ZDA. Njena sedanja začetna kapaciteta je 268.000 ton končnih proizvodov in med njimi je 50.000 ton elektrolitske bele pločevine.

Pionirju čebelarju Janši odkrili spomenik

V nedeljo je bil na Breznici pri Zirovnici čebelarški praznik, na katerem so odkrili »spomenik« pionirju čebelarstva Antonu Janši. Čebelarstva družina na Breznici, ki ji predseduje tov. Razinger, je ob pomoči jeseniške in radovljanske občine, sklada za pospeševanje kulturne dejavnosti SRS, gospodarskih organizacij, čebelarstva organizacije in posameznikov obnovila Janšev čebelnjak. Z obnovitvijo čebelnjaka se je čebelarstva družina na Breznici izkazala hvaležnega Janši za pionirsko delo na področju čebelarstva in hkrati oskrbela na Gorenjskem nov zgodovinsko-kulturni spomenik.

Na prostoru pod obnovljenim čebelnjakom so se zbrali številni domačini in čebelarji iz raznih krajev Slovenije ter sosednje Avstrije. Otvoritev prve tovrstne prireditve pri nas je bila združena z dopoldanskim programom in popoldanskim čebelarstvom rajanjem. Uvodni govor je imel predsednik čebelarstva družine Breznice tov. Razinger, ki se je zahvalil vsem za pomoč pri obnovitvi čebelnjaka, orisal lik Antona Janše, ki se je rodil na Breznici pred 231 leti, bil učitelj na prvi čebelarški šoli na

svetu, čebelar na dvoru cesarice Marije Terezije. Govoril je tudi o zaslugah, ki jih ima Janša za razvoj čebelarstva pri nas in v svetu. Dejal je, da je napisal Janša prve knjige o čebelarstvu, ki jih uporabljajo čebelarji pri nas in v svetu še danes. Nadaljnje pozdravne govore je dopolnjeval pevski zbor Svobode »France Prešeren« iz Breznice in recitatorji. Otvoritvi, ki sta ji med avstrijskimi gosti prisostvovala tudi predsednik čebelarstva zveze z Dunaja in predsednik čebelarstva zveze iz Celovca, je sledil

ogled razstave živih čebel in čebelarstva literature, popoldne pa strokovno predavanje in zabava s plesom ter srečolovom, na kateri so izvolili »Miss matice«. Več sto gostom je prireditelj nudil spominske značke, medice, kruhke z medom in podobno, kar so prodajali v originalnem »čebelarstvem paviljonu«. Prireditve je uspela in številni udeleženci so odnesli z nje najlepše vtise, predvsem pa novih vzpodbud za še vestnejše čebelarjenje po Janševi čebelarški šoli, ki je še vedno v veljavi.

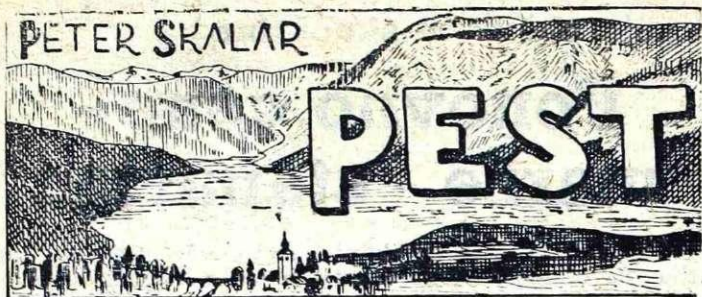

ZAHVALA

Ker se ne morem zahvaliti posebej vsem prijateljem, znancem in kolektivom za čestitke in darila, ki sem jih prejel ob moji 60-letnici, se po tej poti javno zahvaljujem za čestitke in najboljše želje upravi železarne in direktorju inž. Matevžu Hafnerju, kakor tudi predsedniku delavskega sveta Tonetu Grošlju. Pristrčno se zahvaljujem tudi kolektivu prstovoljne in poklicne gasilske čete železarne, poveljniku Gregorju Novaku, inž. Dušanu Sikošku ter Alojzu Sodju in končno tudi celotnemu kolektivu Obratne ambulante za čestitke, v katerih je izražena vsa toplina in najboljše želje ob življenjskem jubileju.

Dr. Milan Čeh

Z otvoritve čebelarstva praznika na Breznici

32. nadaljevanje

Krogle so rile po trhljih brunih skozi skodle in se zatikale v sajasto tramovje.

»Ne streljajte previsoko! Zadaš so naši,« je tulil Jager. »Fantje, glave v sneg,« je zarohnel Eisberger, ko je nekaj metrov nad njegovo glavo odžvižgala v bregove Jagrova svinčenka. »Oni hudič spodaj se boji banditov, pa bo nemara postrelil nas. Hej, graničarsko ščene, ali se ti je zmešalo, da delaš proti vsem navodilom.«

Steiner ni slišal njegovega glasu. Oglušilo ga je regljanje orožja. Vrh tega pa se je tisti hip odločil za naslednje dejanje.

V stajah se ni zganilo nič in Jagru je postajalo vse bolj razumljivo, da bo treba planiti na vrata.

»Ko bi bilo vsaj malo bolj svetlo,« si je mislil Jager in se odločil razdeliti svojo odgovornost z Walterjem. V zrak je pognal rumeno raketo, kar je pomenilo: »Dobili smo stik s sovražnikom. Verjetno bo Eisberger odgovoril,« si je mislil Jager. »Bo že ukazal kaj takega, da se bom lahko pozneje izgovoril.«

Eisberger je odgovoril takoj. Čisto drugače kot je Jager pričakoval. Namesto rdeče ali zelene rakete je prišel do Jagra njegov pošastno raskavi glas:

»Kaj vendar čakaš tam spodaj? Ravnaj v smislu navodil. Si jih morda pozabil, tepec?«

Jager je sprevidel, da mu bo ostala vsa odgovornost za neuspeh. Da bi uspel, ni upal več misliti. Zato se je odločil za tveganje.

»Ogenj višje! je zarjovel. Po imenih je poklical tri može in jim ukazal: »Na vrata. Vlomite v stajo!«

Prevalil se je čez zasneženi ograd in padel dva metra globoko. Bilo je ravno dovolj temno, da za one v staji ni bil prehudo očitna tarča. Pred njim je zazijala pol metra široka reža — presledek med snegom in stajo. Spodaj je bil prostor za živino, katerega je sneg dodobra zametel. Ko so možje poskakali za njim in je videl, da se približujejo vratom, se je pognal proti reži in se zavalil v temo pod stanom. Padel je na kolena. Ko se je pobiral, je prvi graničar udaril s kopitom po vratih.

»Spodaj strelja poveljnik,« je zatulil in pognal rafal skozi pod. Graničarje je opogumil, da so z nekaj udarci razlomili vrata in uperili snope svojih baterijskih žarkov v notranjost koč.

»Naskočite,« je poveljeval in njegov glas je prihajal kakor iz pekla. Sneg ga je udušil in pobarval.

Ko so se graničarji pognali v notranjost koč, je poskušal zlesti ven. Reža je bila visoko in sneg je bil sipek. Sam pršič. Zato so ostali vsi njegovi poskusi zaman. Ostal je ujetnik v prostoru za živino. Čakal je, da možje zgoraj opravijo svoje delo. Zdaj je bil že popolnoma prepričan, da v tej staji ni nobenega bandita in da udarjajo v prazno.

»Morda v celi planini ni nikogar,« si je dejal. V njegovem položaju je ta misel kar dobro dela. Navsezadnje bi ga res ne bilo težko upihiniti, saj bi se bili sem lahko zatekli pred njim tudi partizani.

»Sporočite stanje,« je ukazal onim zgoraj.

»Prostor popolnoma prazen.«

»Nekdo naj pride okrog staje in naj mi pomoli puško, da bom lahko prišel ven.«

Ukaz so hitro izpolnili in ga rešili iz snežene kletke. Poklical je naslednje tri graničarje in jim ukazal, naj naskočijo stajo na levi. Tisto, ki je bila bliže Eisbergerjevemu položaju. Graničarji so si bili že davno na jasnem, da v tej planini ni nikogar in so zato ukaz hitro izvršili. Vlomili so vrata in planili noter ter sporočili, da je prostor prazen.

»Še dobro, da teh prekletih bajt ni preveč,« si je mislil Jager, ko je pozival naslednje tri graničarje in jim ukazal naskok na predzadnjo stajo.

Danilo se je hitro in sneg je v pobočjih začel postajati bel. Vrh grebena so se očrtavale skale in silhuete viharikov. Južne gore so skozi temo rahlo rdele, pod njimi pa je zijal kotel teme. Dolina je še spala in se ni hotela pridružiti prebujanju v hribih.

Eisberger je opazoval rojstvo tega dneva, kakor bi še nikoli ne doživel svitanja v gorah. Za dogajanje v planini je bil skoraj odsoten. Vedel je, da je Jager ukrenil nekaj po svoje in to mu je hodilo hudo prav. »Če je šel mimo ukaza in dela po svoji glavi, naj tudi izpelje, kakor si je bil zamislil.« Stal je v svoji sneženi globači in se oziral po nebu. Moštvu ni dal nobenega povelja in mu ni bilo mar, kaj počno policisti. »Dovolj so izkušeni, da znaajo glave pri tleh,« si je mislil.

Ob prazniku Krajevne skupnosti Podmežaklja

V soboto, 31. julija je bil za naše občane zelo lep in pomemben dan. Krajevna skupnost Podmežaklja je izročila namenu nove prostore skupnosti. Stara paviljonska hišica je utonila v novi lični enonadstropni stavbi. Udeležba občanov je bila kljub izredno slabemu vremenu zadovoljiva. V lično opremljeni in okrašeni dvorani se je odvijal pester kulturni program, ki so ga izvajali pionirji in cicibančki otroškega vrtca »Julke Pibernik,« ki ima svoje prostore v stavbi.

Predsednik skupnosti Franc Gasar je v svojem govoru orisal pot, ki jo je prehodila skupnost, od prostorov pri Markotu, gradnje lastnih prostorov in nakup parcele za otroško igrišče v Mencingerjevi ulici, številnih razprav

dela pri adaptaciji kot vodja našega obrtnega podjetja za vzdrževanje hiš in stanovanj, pa nam je povedal, kaj vse in koliko je v stavbo bilo vgrajenega. Vsi stroški z adaptacijo in opremo vred so namreč znašali 5.500.000

Novi prostori Krajevne skupnosti Podmežaklja

Jože Rozman

in dela na adaptaciji, kar je bilo ta dan z uspehom dograjeno. Pa ne samo to, svet Krajevne skupnosti ni mislil samo na svoje potrebe, iskal in našel je rešitev, da bodo imeli streho in svoje prostore tudi vse množične organizacije: SZDL, ZK, ZB, RK, DPM, taborniki in drugi. Veliko delo je opravljeno. Delo so zelo strokovno opravili naši tovariši — obrtniki, po večini upokojeanci. Tako smo se za vedno rešili temnih in mrzlih prostorov, bolje rečeno »skladišča« pri Trevnu in se preselili vsi v lepe in svetle prostore. Vrtec je dobil s to adaptacijo še eno sobo, SZDL svojo pisarno, ki jo bodo lahko uporabljale tudi ostale množične organizacije. Krajevna skupnost ima v prvem nadstropju prostorno pisarno in vse organizacije lepo in lično dvorano v izmeri 45 m². Pri tem nismo z ničemer obremenjevali občinski proračun. Prosilili smo občinski sklad za zidanje stanovanj občine Jesenice za gradbeno posojilo, ki smo ga dobili v znesku 7.200.000 dinarjev. Za stavbo smo porabili okrog 4 milijone, ostalo pa dali hišnim svetom za popravila hiš in stanovanj.

Poleg tega smo uspeli dobiti na razpis republiškega sklada za varstvo mladine še 1.500.000 dinarjev dotacije. Tov. Zaveljcina, ki je vodil

Sedem kolajn za jeseniške strelce

Od 5. — 8. 8. 1965 je bilo v Ljubljani republiško strelsko prvenstvo, katerega so se udeležili štirje strelci in dve strelki iz ObSO Jesenic, ki so člani družin Jesenic in Javornika.

Kljub temu, da je bila konkurenca na letošnjem prvenstvu zelo močna, so naši strelci dosegli odlične rezultate. Osvojili so 4 zlate, 2 srebrni in 1 bronasto kolajno. Največji uspeh je dosegla Vera Otrin, saj je postala trikratna republiška prvakinja pri članicah, Pavel Jezeršek je proti pričakovanju postal mladinski republiški prvak z MK puško serijske izdelave, v konkurenci članov, med katerimi so tudi kandidati za državno reprezentanco, je Janez Otrin osvojil dve odlični drugi mesti. Med članicami je Majda Kralj dosegla zadovoljivo tretje, četrto in peto mesto. Ne smemo iti tudi preko uspeha mnogoobetajočega Edija Dobravca, ki je bil 4., 5. in 8. v konkurenci članov. Vsi tri omenjeni so se s svojimi rezultati v vseh disciplinah kvalificirali za državno prvenstvo v Skopju, ki bo od 25. do 31. avgusta.

Posamezni rezultati: Člani — MK puška proste izbire —

dinarjev in so bila sredstva — tako posojila kot dotacije zelo gospodarsko in koristno vložena.

Vsem, posebno pa delavcem, ki so delali na adaptaciji tega za nas tako važnega objekta, gre iskrena zahvala in pohvala. Ta uspeh nam je samo dokaz, da tudi sami delavci nekaj zmorejo. Na našem terenu, še manj pa v svetu Krajevne skupnosti namreč ni nobenega intelektualca. Za občinski praznik 1. avgust je Krajevna skupnost dala pobudo in tudi sredstva, da so očistili in posuli s peskom vse lokalne ulice in očistili tudi prostor v trikotju ceste Franca Jerala in Ilirske ulice. Tu smo seveda tudi s sodelovanjem občanov, ki ne znajo in ne vedo, kje so smetišča, naredili že kar javno smetišče. No, sedaj je tudi tega konec in je na tem mestu nastal lep parkirni prostor, na katerem upamo, da bodo v prihodnjem letu zrasli novi prostori za trgovino.

Tako smo dobili nov dom družbenih organizacij, ki je občanom Podmežaklje lahko v ponos. Redke so namreč krajevne skupnosti, da bi v tem razmeroma kratkem času njihovega obstoja uspele postaviti temelje tako lepi in uspešni dejavnosti, kakor je to primer Krajevne skupnosti Podmežaklja.

olimpijski meč: 6. Janez Otrin 572 krogov, 8. Edi Dobravc 571 krogov. Članice: 1. Vera Otrin 587 krogov, 3. Majda Kralj 577 krogov (isto število kod drugo uvrščena). Mladinci: 5. Pavel Jezeršek 551 krogov.

MK puška proste izbire — trostav: Člani: 2. Janez Otrin 1105, 4. Edi Dobravc 1093. Članice: 1. Vera Otrin 832, 5. Majda Kralj 799. Mladinci: 5. Pavel Jezeršek 774.

MK puška serijske izdelave: Člani: 2. Janez Otrin 524, 7. Edi Dobravc 515. Članice: 1. Vera Otrin 500, 4. Majda Kralj 473. Mladinci: 1. Pavel Jezeršek 505.

K doseženim uspehom jim v imenu nas vseh, posebno pa ostalih strelcev, iskreno čestitamo.

Upamo, da bo upravni odbor podjetja omenjenim članom našega kolektiva odobril izredno plačani dopust in jim s tem omogočil udeležbo na letošnjem državnem prvenstvu v Skopju. V nasprotnem primeru pa bodo naši strelci morali ostati doma, ker ObSO ni v stanju kriti vseh stroškov iz lastnih finančnih sredstev.

K. J.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

21. in 22. avgusta italijanski film **DAN ZA LEVE**, ob 17. in 19. uri
 23. avgusta italijanski barvni CS film **OSVAJAJČ MARACAIBA**, ob 17. in 19. uri
 24. avgusta francoski film **POGLED Z MOSTU**, ob 17. in 19. uri
 25. avgusta ameriški barvni CS film **ČLOVEK Z ZLATO PISTOLO**, ob 17. in 19. uri
 26. avgusta francoski barvni CS film **GRBAVI VITEZ**, ob 17. in 19. uri
 27. avgusta francoski film **LEPO ŽIVLJENJE**, ob 17. in 19. uri
 28. avgusta nem.-jug. barv. CS film **MED JASTREBI**, ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVZ«

21. avgusta francoski film **POGLED Z MOSTU**, ob 18. in 20. uri
 22. avgusta italijanski barv. CS film **OSVAJAJČ MARACAIBA**, ob 18. in 20. uri
 23. in 24. avgusta italijanski film **DAN ZA LEVE**, ob 20. uri, v ponedeljek tudi ob 18. uri
 25. avgusta francoski barv. CS film **GRBAVI VITEZ**, ob 18. in 20. uri
 26. avgusta ameriški barvni CS film **ČLOVEK Z ZLATO PISTOLO**, ob 18. in 20. uri
 27. avgusta italijanski film **ŠTIRJE NEAPELSKI DNEVI**, ob 18. in 20. uri
 28. avgusta francoski film **NOCOJ ALI NIKOLI**, ob 18. in 20. uri

KINO DOVJE

21. avgusta francoski CS film **MELODIJE V KLETI**
 22. avgusta francoski film **ZADNJIH 15 MINUT**
 26. avgusta italijanski film **DAN ZA LEVE**
 28. avgusta francoski film **POGLED Z MOSTU**

KINO KOROSKA BELA

21. avgusta italijanski film **ŠTIRJE NEAPELSKI DNEVI**
 22. avgusta francoski italijanski CS film **MEČ IN PRAVICA**
 23. avgusta francoski film **POGLED Z MOSTU**
 28. avgusta francoski film **LEPO ŽIVLJENJE**

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in štrica

JANEZA PRISTOVA

se iskreno zahvaljujemo dr. Vilmanu za zdravljenje, darovalcem vencev in cvetja, sosedom za nesebično pomoč, voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo, pevcem za žalostinke ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zahajoči: žena Frančiška, sinovi Dušan, Ivan, Rado in ostalo sorodstvo

KINO KRANJSKA GORA

21. avgusta italij.-franc. CS film **MEČ IN PRAVICA**
 22. avgusta ameriški barvni CS film **ČLOVEK Z ZLATO PISTOLO**
 24. avgusta italijanski barv. CS film **OSVAJAJČ MARACAIBA**
 26. avgusta francoski film **POGLED Z MOSTU**
 27. in 28. avgusta italijanski film **DAN ZA LEVE**

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 20. avgusta od 12. ure do 27. avgusta do 12. ure

ZAHODNI DEL JESENIC:
 dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94, Rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC:
 dr. Stanka Rosenstein, Jesenice, Cesta bratov Stražišar 34, telefon 82-244, interni 733.

70 let Aljaževega stolpa na vrhu Triglava

Ljubitelji gora so pri nas začeli z živo besedo in dejanji propagirati potrebo po ustanovitvi samostojne slovenske planinske organizacije. Samo devet let pozneje, ko je bila v Londonu ustanovljena prva planinska organizacija, si je starosta slovenskih planincev že v letu 1866 začel prizadevati, da Slovenci dobimo samostojno planinsko organizacijo. Ta je bila tudi ustanovljena leta 1870 v Srednji vasi v Bohinju. Prva jugoslovanska planinska organizacija pa je bila ustanovljena štiri leta pozneje. Slovenski gorniki in planinci so si stalno prizadevali in delali za kar najboljši razvoj in zdravo rast slovenske planinske organizacije in vrhunškega ekstremnega alpinizma.

Omenimo naj obdobje, ko je bil prava gonilna sila tedanjega našega razvoja v Triglavu in njegovi sosesčini poleg številnih drugih tudi župnik z Dovjega Jakob Aljaž, ki je že dolga leta — od leta 1887, resno razmišljal, kako bi postavili na vrhu Triglava primerno slovensko planinsko postojanko. Župnik Aljaž je sam izdelal načrte in od dovške občine kupil svet na vrhu Triglava ter tako postal najvišji posestnik v Sloveniji. Poskrbel je tudi za opremo tega stolpa, vendar njegovo delo s tem velikim uspehom še ni bilo končano. Pot na Triglav je opremil in zavaroval z jekleno žico in železnimi klini, skupaj z očetom Požgancem pa je uredil tudi Staničevo zavetišče pod Triglavom in zgradil že v naslednjem letu (1896) koč vseh koč Kredarico ali Triglavski dom, pozneje pa

ŠPORT IN KULTURA

Priprave naših smučarjev na zimsko sezono

Od zimske smučarske sezone nas loči še nekaj mesecev, toda vseeno smo se napotili k enemu najstarejših smučarskih klubov pri nas, k tekmovalcem in funkcionarjem Mojstrane, da izvedemo, kako se pripravljajo na bližnjo sezono. Ti neumorni smučarski delavci ne poznajo mrtve sezone. Tekmovalci se s suhimi treninami marljivo pripravljajo preko tedna kar doma, ob nedeljah pa jih vodi pot pod severno triglavsko steno v Vrata, kjer smučajo na snegu. Posebno pozornost posvečajo trenerji reprezentantom, da bodo že v začetku nove sezone v najbolj zadovoljivi formi in da ne bodo zopet deležni očitkov, kaj so delali preko leta.

Funkcionarje tarejo številni problemi, ki jih ne znajo razvozlati, istočasno pa si jih tudi ne upajo brez pomoči Smučarske zveze. Ta forum, kakor oni trdijo, vse pre malo posluša klube in kroji usodo smučanja po svoje. Velik problem v zadnjem času je

hranarima. Funkcionarji, ki imajo tudi prav, menijo, da bi hranarino morali poslati klubom, ti pa naj bi jo delili tekmovalcem tako, kakor so jo zaslužili. Smučarska zveza naj tudi posreduje glede dopustov, ali naj vsaj sporoči, koliko prostih dni potrebuje-

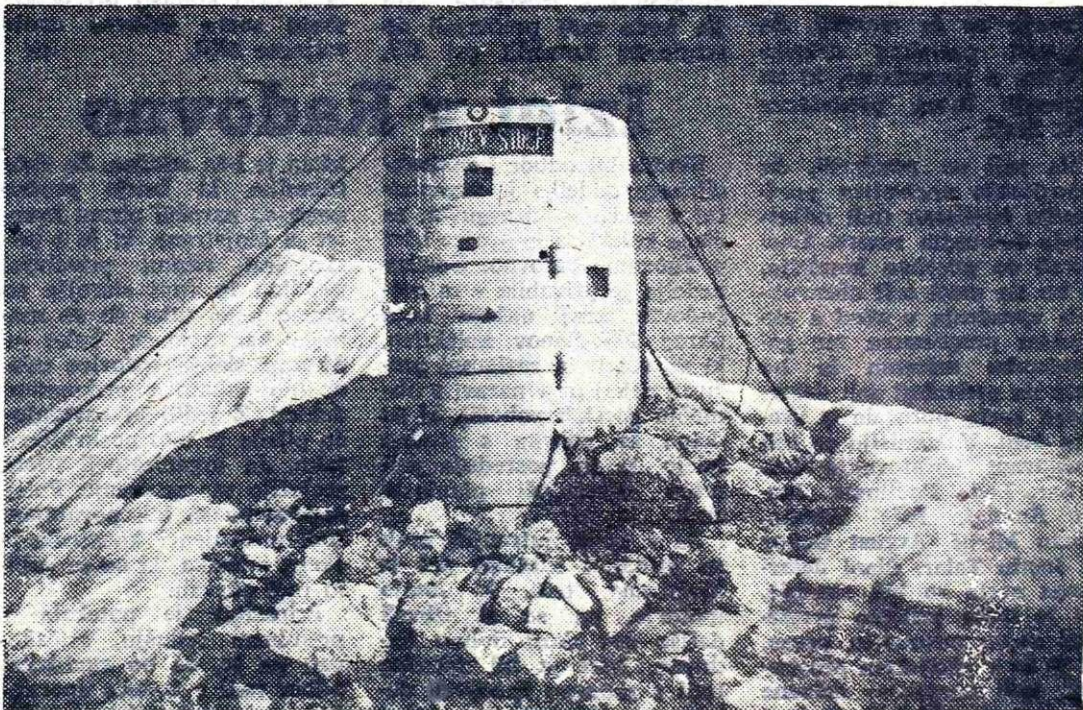
jo tekmovalci za razne reprezentančne in mednarodne nastope, da ne bi ob koncu sezone bili prav dopusti največji problem. Mojstrana je znana po tradicionalni prireditvi FIS v tekih, toda za prihodnjo sezono še ne vedo, ali naj se prično pripravljati ali ne. Do sedaj še niso obveščeni, ali bo ta elitna prireditev v Mojstrani ali v Bohinju in ali je sploh vključena v FIS koledar (lani je bila izpuščena).

Kljub vsem tem nejasnim vprašanjem marljivo delajo. Preuredili bodo staro skakalnico s prostovoljnim delom, tako da bo sposobna za trening skoke že ob prvem snegu. Dokončno bodo uredili tudi znano mednarodno tekaško progo v Mlakah, misliti pa so pričeli tudi na skakalnico iz plastične mase (60 m), seveda ob pomoči vseh forumov. Ta prepotrebni objekt naj bi zgradili nekje v gornjesavski dolini, saj je največ skakalcev doma iz tega predela.

Prizadevni smučarski delavci v Mojstrani ne poznajo počitka, zato naj jim tudi zapajo višji forumi in naj ne držijo vseh problemov preveč skrivnostno zase. Raje naj občasno obiščejo klube in jim pomagajo reševati tekoče probleme, ki se pojavljajo. Istočasno pa bodo delili napotke in imeli pregled nad tekmovalci in sploh jugoslovanskim vrhunskim smučarskim športom.

Zuro

Polde Karlin

Aljažev stolp na vrhu Triglava

Iz pisarne tržnega inšpektorja

Tržna inšpekcija je po uradni dolžnosti in navodilih višjih inšpektoratov, to je republiških in zveznih, kontrolirala, kako gospodarske organizacije na območju naše občine uresničujejo navodila in smernice zvezne skupščine za izvajanje gospodarske reforme za stabilizacijo trga.

Pri nadzoru so ugotovili med drugim pri gostinskem podjetju »Pošta«, da so zvišali cene od 30 do 50 % in

pri tem ustvarjali neupravičen dohodek. Omeniti je treba, da omenjeno podjetje pri kalkulaciji novih cen ni upoštevalo obstoječih zalog. To dejanje je inšpekcija ocenila kot špekulacijo. Zaradi takšne ocene so poklicali odgovorno osebo v podjetju direktorja Izidorja Korošca na zaslišanje zaradi izvedbe postopka. Na tem zaslišanju je med ostalim tov. Korošec povedal tudi naslednji

ZAGOVOR:

»Obtožba tržnega inšpektorja, da je podjetje špekuliralo pri formiranju novih cen, je absolutni nonsens. Prav tako je nonsens trditev tržnega inšpektorja, da smo povprečno zvišali cene za 42 %. Smatramo, da tržni inšpektor ni upošteval novih nabavnih cen povečanju režijskih stroškov in podobno. Trdim samo to, da so naše nove cene izpod kalkulacijskih cen, kar podjetje planira, da bo pokrilo z večjim obsegom fizičnega prometa. Sicer pa je o revdiranju cen danes razpravljal delavski svet podjetja in priporočilo direktorja podjetja glede znižanja cen nekaterim artiklom tudi sprejel. Še enkrat poudarjam, da so ugotovitve tržnega inšpektorja nestrokovne, nepopolne, potencirane in tendenciozne, povrhu pa še brezpredmetne, ker smatram, da je politika cen v gostinskih podjetjih poslovna politika vsakega delovnega kolektiva zase. Seveda upošteva sedanje razmere na tržišču v zvezi z uvažanjem novih gospodarskih reform. Smatram pač, da v podjetju pozna razmere najbolj kolektiv sam in zaradi tega želim, da ga pri njegovem delu ne motite, ker je sam dovolj sposoben, da se bo uspešno vključil v boljše gospodarjenje.«

Na seji obeh zborov občinske skupščine, ki je bila 12. avgusta, so bili odborniki seznanjeni z vsebino zagovora direktorja Korošca, ki pa

so njegov način zagovora obsodili in zahtevali, da je treba vsebino njegovega zagovora objaviti v »Železarju«, v »Glasu« in Radiu Jesenice.

Iz valjarne 2400

Na 13. redni seji delavskega sveta valjarne 2400, ki je bila 14. avgusta, so razpravljali o nekaterih problemih v zvezi z akcijskim programom in gospodarsko reformo. Dogovorili so se, da bodo povečali število delavcev pri flemanju bram, tako da bo sta pri tem delu v bodoče zaposlena po dva delavca na vsaki izmeni. Kadrovskemu sektorju so že naročili, da zagotovi potrebne delavce skladno z nomativom, ki za flemanje bram predvideva štiri ljudi.

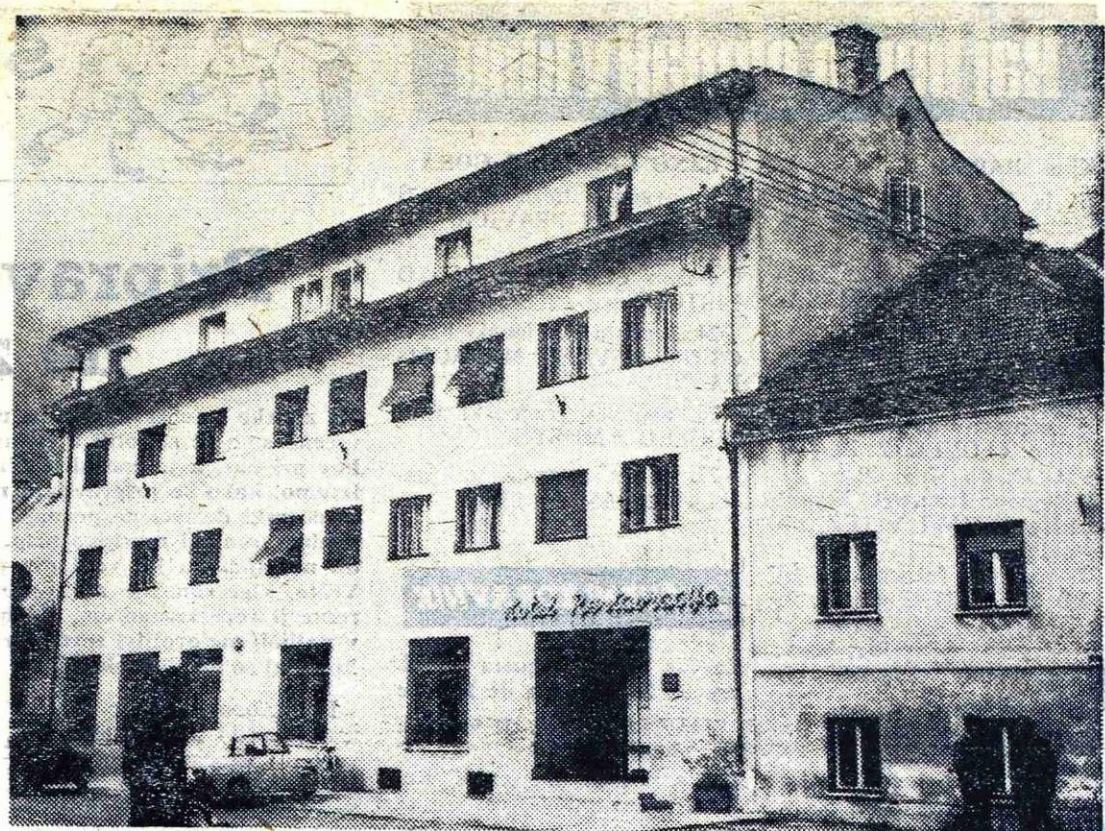
Na seji so poudarili, da zmanjšanje normativa predstavlja istočasno tudi odkrivanje notranjih rezerv. Imenovali so posebno komisijo, ki bo na svoji seji obravnavala vprašanja v zvezi z akcijskim programom ter gospodarsko reformo in bo nato na prihodnji seji delavskega sveta poročala o svojem delu. V komisijo so bili imenovani obratovodja inž. Urbar, Lado Podlipnik, Janko Smolej, Jože Vilman, Vinko Mirtič, Avgust Gabor in Justin Talar. Člani delavskega sveta so bili mnenja, da je treba kritično pregledati razen normativa proge, ki je že v akcijskem programu, tudi normativ delovne sile v vseh oddelkih, to je v adjustazi, OTOP, tehnični službi in administraciji.

Tov. Dežman je predlagal in priporočal, da naj bi akcijski program razširili ter poiskali postavke, ki vplivajo na izboljšanje položaja v obratu. Glede discipline menijo, da je osebna in strokovna odgovornost pri delu enakovredna proizvodni disciplini. Na seji so tudi prebrali sžnjam delavcev, ki so letos napravili več kot tri neopravičene izostanke, zato jih bodo tudi predlagali disciplinski komisiji pri DS.

Izlet v Radovno

Sindikalni odbor konstrukcijskega oddelka je organiziral v nedeljo, 15. avgusta, za člane kolektiva in svoje izlet v Zgornjo Radovno. Sončna nedelja je privabila v ta prečudoviti kraj našega kota okrog 200 članov kolektiva, ki so veseli in razigrani preživeli nekaj ur v naravi v območju gorskih pobočij, ki so delno še pokrita s snežno odejo, ta pa posreduje prijetno osvežujoči planinski zrak.

Že v prvih jutranjih urah so prihajali izletniki peš iz Mojstrane, tisti, ki imajo motorje, pa so si izbrali daljšo pot skozi dolino Radovne. Izlet je bil združen tudi z zabavno športnim delom, v katerem so poleg mlajših železarjev sodelovali tudi starejši. Organizacija

V gostinskem podjetju Hotel Pošta so zvišali cene od 30 — 50 %.

Prvi uspehi hokejistov

V začetku tega meseca so odšli na 14-dnevno turnejo v tujino jeseniški hokejisti in hokejisti iz Kranjske gore in tako še prej kot lansko

leto začeli hokejsko sezono. Najprej so v Franciji igrali pet tekem, od katerih so trikrat zmagali, enkrat igrali neodločeno, eno tekmo pa so izgubili. Iz Francije jih je pot vodila v Zahodno Nemčijo v znani zimskošportni center Oberstdorf, kjer so se udeležili poletnega mednarodnega hokejskega turnirja. Na tem turnirju so sodelovali že drugič in branili prehodni pokal, ki so ga osvojili lani. Tudi tu so zaigrali lepo, kljub temu, da je moštvo kombinirano, in zanesljivo zmagali ter ponovno osvojili prehodni pokal.

Rezultati v Franciji: Jesenice : Vilard (Grenoble) 12:10, Jesenice : Chamonix 9:8 in 15:7, Jesenice : Saint Gervais 6:8 in 7:7, v Oberstdorfu: Jesenice : Arosa 6:2, Jesenice : Oberstdorf 10:2.

Pozdravi iz tujine

Vsem bralcem »Železarja« pošiljamo krepke športne pozdrave izpod Mont Blanca. Jeseniški hokejisti

V šali zares

V kantini v mehanični delavnici je naš sodelavec z energije dobil za 70 dinarjev porcijo fižola, in sicer točno — če verjamete ali ne, 140 fižolčkov. Torej je plačal 2 fižola 1 dinar, če odštejemo kis, olje in čebulo. Kajne, da komaj verjamete, ali gre za šalo ali je to res!

RADIO JESENICE

na srednjem valu 200 m
Program od 21. do 26. 8. 65

- Sobota, 21. 8., ob 15. uri:
 - lokalna poročila
 - obvestila in reklame
 - kulturnoprosvetne zanimivosti in problemi
 - čestitke in želje poslušalcev
 - mladinska oddaja
 - turistični napotki
- Nedelja, 22. 8., ob 11. uri:
 - Oddaja »Mi pa nismo se uklonili« — nadaljevanje sestavka »Obracun in kolektor važnejših dogodkov v preteklosti«
 - obvestila in reklame
 - športnih 10 minut: »Ali bo zgrajena 145 m skakalnica v Planici?«
 - čestitke in želje poslušalcev
- Torek, 24. 5., ob 15. uri:
 - lokalna poročila
 - naši amaterji nastopajo: španske in mehiške pesmi bo pel Jusuf Grvala
 - Delavska univerza — sestavek iz ciklusa predavanj za starše: »Psihične motnje otrokovega govorca«
 - obvestila in reklame
 - čestitke in želje poslušalcev
- Četrtek, 26. 5., ob 15. uri:
 - lokalna poročila
 - obvestila in reklame
 - 20 minut glasbe
 - jeseniške aktualnosti

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«